

DOMOLJUB

ŠTEV. 37.

V LJUBLJANI, DNE 14. SEPTEMBRA 1932

LETO 45

Cena 58 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljub«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljub« v Ljubljani.

Telefon uredništva: 2549.

Telefon uprave: 2992.

Kmetijski dolgovi in dolžniki

Gospod urednik!

Zadnjič ste napisali v »Domoljubu« nekaj misli o težkih časih, ki jih preživlja sedaj slovenski kmet, o prezahtojitvi kmeta in pa o naših, kako naj kmetu pomagajo merodajni ljudje. Posebno dve stvari ste prav poudarili: da se rešitev kmeta ne sme izvršiti na račun družine misli in pa da naj bodo ti hudi časi resna šola za bodoče gospodarsko življenje.

Zunaj po deželi se še vedno pojavljajo glasovi, da bodo vprašanje kmečkih dolgov uredili tako, da bodo zasegli gotov odstotek denarnih vlog in odpisali ravno tolik odstotek dolžnikom. Če bi se to zgodilo, bi ubili še ono malo smisla za varčevanje, ki ga danes še je.

Kmetijske dolžnike je namreč treba razdeliti v več vrst. V eno vrsto spadajo slabi gospodarji. Ti ali ne znajo, ali pa nočejo prav gospodariti. Žive od danes do jutri, brez vsake skrbi za bodočnost. Tak slab gospodar najbolj toži nad slabimi časi, pa ga dobi vse povsod, samo pri delu ne. Vedno ga vidite, tudi sredi največjega dela na potu: sedaj na vlak ali avtobusu, sedaj na sejmu, kamor je prišel brez potrebe, sedaj na veselici, ker misli, da ne sme nobena miniti brez njega in vsaj vsako nedeljo v veseli družbi v gostilni. Ni čuda, če gre njegovo gospodarstvo rakovo pot. Slabo urejeno gospodarstvo mu naravnost jemlje veselje do dela. Posebi je treba po pomoti v obliki dolga. To je pa splošno znano, da je samo prvi dolg težko narediti, pri drugem, tretjem gre vedno lažje, tako rekoč samo od sebe. — Sedaj pa poglejmo njegovega soseda! Kol noč pa dan! On dela in gara, kol črna živina. Pri vsakem delu je zraven, povsod on prvi poprime. Sam ljubi svoj grunt in ljudi svoje otroke priučiti ljubezni do grude. Vsak krajar trikrat obrne, preden ga da iz rok. On in družina so čedno, a skromno oblečeni. V gostilni ga ne vidite, veseljačenja se izogiba. Le ob večjih godišnjih prigrizne kaj boljšega in ob najtežjem delu si privoščiti kozarec vina. Vsak razpoložljiv dinar zaupa denarnemu zavodu, da bo imel kaj za stara leta in za otroke. — Pa naj bi sedaj ta modri gospodar odstopil del svojih krvavo prisluženih denarcev onemu prvemu. Kaj ne bo oni prvi postal s tem še bolj lahkomisljen, češ, kar se je enkrat zgodilo, se bo nemara še ponovilo. In ali ne bo ta drugi izgubil s tem vsega veselja do varčevanja, češ, kaj bi garal za druge. Zadolžil se bi bil raje, saj bi mi drugi plačali.

Je še druga vrsta kmetijskih dolžnikov: to so oni, ki imajo dolgove ne zaradi kmetije, ampak zaradi raznih drugih kupčij, pri katerih so izgubili ogromne vsote. Poznam moža, ki je v času ugodnih gospodarskih razmer začel z lesno kupčijo, kljub temu, da ni bil zmožen za to. Drago je plačeval in vsak trhel štor v gozdu mu je bil dober. Nekaj časa je šlo kar dobro. Kupil si je avto, postavil moderno žago, na dolg seveda, in živel je on in družina prav po grofovsko. Pa so prišli hudi časi. Leone cene so šle nizdol, goljufi »se ga nesle« za lepe tisočake in danes je revež, da se Bogu smili. Vendar njega ne moremo šteti med kmetijske dolžnike, še manj pa zahtevati, da bi solidni kmetije njega sedaj vlekli iz brezdnja, kamor je zašel predvsem po lastni krivdi.

Največji reveži so oni kmetje, ki pri svojem gospodarstvu nimajo sreče. Delajo na žive

in mrtve, a nikjer se nič ne pozna. Enkrat jim toča vse sklesti, drugič slana osmoli. Prašiče jim pobere rdečica ali kuža in vsako leto se zgodi pri goveji živini nesreča. Pa pride še ogenj ali bolezen v družino, da je stiska popolna. Takemu kmetu ne bo nihče zameril, ako seže v skrajni sili po sredstvu, ki mu še preostaja, po dolgu. In ti siromaki so predvsem potrebni pomoči. Tem naj bi najprej prišlo na pomoč javnost in država.

Resnica je, da je gospodarsko stanje našega kmeta danes težko, vendar se da še pomagati. Kmet, ki se je zadolžil nelahkomisljeno, bo sam sebe rešil, ako mu bo modra zakonodaja pripomogla v družbi drugih stanov do one veljave, katera mu kot najmočnejšemu in najvažnejšemu tudi gre. Po nekaterih drugih državah imamo krasne zgleds, kako se s previdno zakonodajo kmetijski stan lahko gospodarsko okrepi. Naj bi šel kdo tja pogledat in bi, kar je drugod dobrega, presadil na naša domača tla.

Gorenjski kmet.

Postrežljivost

Pisatelj Trentar nam je napisal svoje spomine iz dr. Krekove življenja. Posebno lep se mi zdi v teh spominih naslednji prizor.

Dr. Krek in pisatelj se vračata v večernem hladu iz Dražgoš na Prtove. Kar obstojita in poslušata. Na uho jima prihajajo deklinski pevski glasovi. Brž jo ugane dr. Krek: »Aha! To so pa naša dekleta! Cel dan so žele na do-

mačih njivah, zdaj so prišle, da bodo požele ubogi vdovi za božje plačilo. In, ali ne slišiš — pravi proti Trentarju obrnjen — ali ne slišiš, da imajo še enkrat lepše glasove kakor ponavadi, zato ker žanjejo iz ljubezni. Zlata sreča!

Prav je imel mož, ki je tudi nosil v prsih zlato srce. Postrežljivost, ali kakor drugi pravijo, uslužnost je prava, zakonska hči matere ljubezni. Kjer je ljubezna doma, tam boš gotovo srečal tudi postrežljivost. Kjer pa je ljubezna otrpnila, tam tudi o uslužnosti ne bo govora.

Postrežljiv človek skuša svojemu bližnjemu dobro storiti. Ne gleda na to, če je ta bližnji siromak ali ne, če je potreben ali ne, vendar v svoji dobrohotnosti ne more drugače, kakor da pomaga.

Vroč dan je. Solnce pripeka, da se človek kar kuha na cesti. Par dijakov, obloženih s težkimi nahrbtniki, koraka po njej. Mimo privozi voznik s praznim kmetijskim vozom. Če bo ta mož postrežljiv, bo obstal z vozom in bo povabil fanta na voz s prijazno ponudbo: »Če se hočeta peljati.« In ko bo na svojem domu obstal, ali če bo krenil s ceste na drugo pot, pa se mu bosta fanta zahvalila in ga v prijaznosti vprašala, koliko sta dolžna, jima bo v znani kmetijski hudomušnosti odgovoril: »Plačala bosta pa na sodnji dan popoldne.«

Polem bo pa vesel poglaj konja v zavesti, da je storil dobro delo.

Tako le nepol postrežljiv človek bi se začel s fantoma pogajati, koliko mu bosta dala. Vsaj za par dimov mora biti. Ali pa za kozarček »ta kratkega«. Neotesana sirovina bo pa kvečjemu zagodel: »Če nočeš hoditi, pa doma ostani. Saj te ni nihče vabil na pot.« Pa bo poglaj svojega konja.

Pravite, da je marsikdo že svojo postrežljivost brdiko obžaloval. Vzel je tuja na voz, ker ga je prosil, za plačilo ga je pa tujec sredi samote oropal in izginil. Žal, da se res zgode taki slučaji, pa so vendar redki. Če si pa radi tega do tujcev nezaupljivi in oprezeni, bodi pa postrežljiv vsaj do bližnjih domačinov, ki jih poznate.

Postrežljivost je na mestu zlasti med sosedi. Videl sem že take sosede in sem jih bil vesel. Treba je poprijeti za kako večje delo. Pri eni hiši je ljudi premalo, pri dveh, treh hišah jih je dovolj. Pa se ti ljudje domenijo, da bodo drug drugemu pomagali. In pri tem nič ne gledajo na to, da ima eden cel grunt, druga dva pa morebiti samo po pol grunta. Lažja dela opravljajo sami zase, pri težjih delih pa stopijo skupaj. Eden sosedov začuti potrebo, da mora sezidati nov hlev. Zato potrebuje kamenja, peska, apna, opeke, lesa... Sam bi lahko to stvar napravil in skupaj vozil cele kvalre, pa bi še ne navozil. Videl sem že takega kmetja, zato govorim iz izkušnje. Skozi celo leto, kadar je čas pripuščal, so vozili on in njegovi sinovi za novo stavbo, pa še niso ostli navozili. Sosedov se pa nobeden ni niti zmenil, da bi mu bil prisrčen na pomoč. Gledal sem pa drugod isto delo. Vsa vas, bližnji in daljnji sosede so stopili skupaj in v par tednih je bilo vsega blaga več kot dovolj. Vse z majhnim trudom in z majhnimi stroški. Vse prostovoljno, nič primorani, nič prisiljeni po nobeni postavi, vsi pa so delali z veseljem in s zavestjo: »Če bom jaz kdaj potreboval njihove pomoči, sem trdnjo prepričan, da mi bodo moji dobri sosede radi pomagali; če je pa ne bom potreboval, je pa tudi dobro.«

Iz tega stališča postrežljivosti je tudi pravilno presoati dejstvo, da marsikje kmetje sami koljejo živino in med seboj prodajajo meso. Kmetje tako drug drugega podpirajo pred izkoriščevanjem drugih, ki kmetovo stisko izrabljajo sebi v korist, ali bi jo vsaj radi izrabljali.

Žal pa je še marsikje trdnjo vkoreninjeno nasprotstvo med trdnimi kmeti, gruntarji in med majnimi kmeti, kajzarji. Ta čisto napačen odnos je tak, da gruntar kajzarja komaj pogleda, če ga pa, ga kar z nemalim zaničevanjem. Samo takrat — tako se je izrazil moj prijatelj — kadar je treba za cerkev dati, takrat bi bil najtežji gruntar rad tudi najmanjši kajzar.

Izrodek postrežljivosti je pa vsiljivost. Dobro vidim, da me ljudje ne marajo, ne mene ne mojega dela in moje pomoči, pa se vendar silim in ne odneham. In če me tudi odganjajo z znano roboto: »Tako sem te sit kakor sirovega hoba.«

Se bolj zoprna kakor vsiljivost je pa morebiti pristranost v prijaznosti in v postrežljivosti. Vidim človeka, ki mi je všeč. Do njega sem čez mero postrežljiv, če že ne naravnost vsiljiv. Vse bi naredil zanj, tudi v ogenj bi skočil, če bi bilo treba. Pa spet vidim človeka, do katerega ne čutim posebne nagnjenosti in njemu ne bi pomagal, če bi tudi že strela nad njim gorela. Ali pa vidim morebiti staro ženo. Težko krevsa po cesti, težek tovor nese na rami. Pa ji ne pomagam, če me prosi, pa je

PO SVETU

Katoliška cerkev

s Med cigane se je podal misijonar. Na Holandskem je oblast ciganom prepovedala, da bi se selili iz kraja v kraj, marveč jim je odkazala bolj puščobni kraj, naj se tamkaj naselijo. Na tej zemlji, blizu Heerlema, je namrečenih okoli 80 ciganskih voz. Tam so ti cigani nekaj časa živeli popolnoma zapušteni, doktor se jih ni usmilil — katoliški duhovnik Merks. Izposloval je pri občinah, da je do ciganske naselbine napeljala vodovod in električno razsvetljavo. To je cigane zelo razveselilo. Nato se je priselil k njim sam duhovnik Merks z 2 vozoma. V enem je sam stanoval, v drugem pa je imel kapelo. Letil se je dušeskrbnega dela med cigani, katerih je kakšnih 400 duš. Tekom leta je krstil 50 ljudi, odraslih in otrok, poročil je 25 parov. O Veliki noči je 30 otrok prejele sv. obhajilo. Ustanovil jim je društva otrok in deklet, pri tanlih in moških gre bolj trdo. Sicer pa so cigani, svojemu misijonarju hvalježni, ter so mu ob prvi obletnici njegovega prihoda podarili lep križ.

Italija

s Te in one. Fašistična vlada je odobrila kredit 7 milijonov lir za zgradnjo ogromnega spomenika na Oslavju pri Gorici, v katerem bodo zbrali kosti okoli 60.000 Italijanov, ki so padli v srbijskih bojih za Kalvarijo in Sabotino. Osrednja kupola stavbe bo visoka 35 m. — Te dni je odpotovalo iz Trsta v Rim 400 avantgardistov, t. j. fašistov od 16. leta naprej. V Rimu bodo mladi fašisti taborili v taborišču »Dux«, da se priučijo trdnemu vojaškemu življenju. Mladi fašisti so zbrani z vse dežele. — V ognju je našel smrt v Lepi pri Kanalu 4 letni otrok Andrej Manfreda, ki je šel na senik spat, medtem ko so se njegovi starši nahajali na polju. — Lesna skladišča v Trstu pod škodnjem so skoro povsem opuščena. Lesna trgovina je propadla. Skladišče, ki je bilo gotovo eno največjih na jugu Evrope in skozi katero je šla v veliki meri tudi slovenska lesna trgovina, je danes mrtvo. V njem je bilo zaposlenih nad tisoč delavcev, danes

ne vzamem na voz, če bi jo tudi lahko. Srečam pa mladega dekleta. Lahak je njen korak, lahka njena hoja, nič ni potrebna moje pomoči. Pa ji pričenem dvoriti in se ji dobrihati in zanjo sem pripravljen vse storiti. Na voz, ah na voz, samo če hoče! Opetekaje stopica priletel mož po cesti. Morda se pravkar vrača iz bolnišnice, kjer je preštel hudo bolezen. Bojim se ga, da me ne bo poprosil za uslugo. Pa je star, nadložen, pokašljeva, mogoče me bo prosil še za prenočišče: radi vsega tega se ga bojim. Zato pa poženem konja tik za njegovim hrbtom.

Ali ni to delo brez sreč! Postrežljivost pa je hči ljubezni in zato ne sme biti brez srca...

Priporoča se domače podjetje:

JANKO ČEŠNIK

Lingarjeva LJUBLJANA Stritarjeva

Za zimsko ženske plašč, pliš, čamaj, rips, modno blago in oblake, peršini, zamet, kose, poršer. Za moške oblake, žni in modni kose, kose. Za ženske enkratne ženo, živo in modno blago. Ogrinjalka, plati, šerpo, rute, volnene, sametne, žemlate in svilene rute.

Postrežba dobra in poštena.

pa ne doseže njihovo število 50. Okoli lesnih zalog se sprehajajo le pazniki, sicer ni v skladišču nikakega življenja.

Avstrija

s Razno. Pri ribarenju je utonil v Dravi pri Smartnu pri Rožku lončarski vajenec Franc Wurzer iz Sreji pri Lipi. — Pogorelo je Nemčev posestvo na Potoku. — Okrog Lipe nad Vrbo so imele te dni razne živali veliko smolo: najemniku Wikertu je brzovlak povozil kravo, avto je pokončal posestniku Schöffmannu iz Vrbe lepo molznico, v Lipi pa nekemu posestniku štiri ovce; končno je v Lipi razgrajala svinska kuga in je moral posestnik Hoter zaklati vse svoje svinje. — Motorno brizgalno je nabavila požarna bramba v Bilčovsi. — V Mlinah je uničil požar posestvo Mihi Pirovcu. — V Dobri vasi so pokopali gozdarskega paznika dobrolovskega benediktinskega samostana, 63 letnega Josipa Petza. — V Lepenu je premial posestnik Alojzij Haderlap, prvi sin slovenske matere. — V Podravljah so pokopali zavednega Slovenca g. Filipa Zittererja pđ. Otiča. — V Skofljah je umrla s. Ljudmila Bercé. — Mlatilnica je pohabila roko g. Tomu Kunčiču v Spodnji Kneži. — V celovski deželni bolnišnici je izdihnil Simon Tancer iz Globasnice.

češkoslovaška

s Drobni. Bivši ministrski predsednik dr. Svehla je sedaj v Karlovih Varah, se počuti dobro in se bo najbrže kmalu vrnil na politično polje. — V Charvatech so bile občinske volitve, pri katerih so prejeli agrarci 28, ljudska stranka pa 58 glasov. — Deset tisoč Orlov in Orlic je zborovalo te dni pri Sv. Hostinu. — 1100 eksekucij je mesečno v olomuškem okraju. — Ker se niso odkrili pri igranju češke državne himne so bili trije židje iz Ugoroda obsojeni vsak na 10 dni zavora in na 1000 čeških kron denarne globe. — Nad 10 milijonov hl piva izdelajo letno na Češkem. — Nad 3000 eksekucijskih tožb je bilo letos podanih pri okrajnem sodišču v Kojetinu. — V češkoslovaški republiki je v preteklem letu umrlo 207.630 oseb, od teh je preminulo vsled samomora 4394.

Nemčija

s Redno vojske hočejo. Na temelju mirovnih pogojev se je morala Nemčija razorožiti. Le malo armado so ji pustili za vzdrževanje miru. Te dni pa je rekla Nemčija: Ali naj se razorože vse države, ali pa mi morate dovoliti zopet redno vojsko, ki bo čuvala nemške meje. Nemška vlada je poslala velešlam spomenico, ki vsebuje sledeče točke: 1. Izprememba sedanjega po verzajski pogodbi določenega reda za nemško vojaštvo. 2. Povratek k stanju, ki bo predstavljalo mešan način poklicnega vojaštva in obvezne milice. 3. Armado v številu 300.000 mož. 4. Zopetno uvedbo težke artilerije in obrežne artilerije. 5. Ustanovitev parka težkih tankov. 6. Ustanovitev vojaških letal. 7. Pomnožitev vojne mornarice z ladjami, ki imajo aparate za spuščitev vodnih letal, nadalje s težkimi in lahki oklopnimi karkor tudi s podmornicami. 8. Gradnja utrdb na mejah države. 9. Graditev 25 tovarn za vojni material. — Nemške zahteve so torej velike in bojevite. Tudi je resnica, da nemški narod ne more biti trajno zaposlavljen. Vendar je zanimivo, da tista Nemčija, ki trdi, da ne zmo-

re več nobene vojnoodškodninske zahteve, bi mogla žrtvovati težke milijarde v vojne svrhe.

Kar cele vasi beračijo. »Berliner Tagblatt« poroča o strašni bedi ljudstva v srednji Nemčiji, ki se je pred in med vojno preživljalo z domačo obrtjo in ki je danes postalo žrtev zasloja izvoza in industrializacije. V nekako 400 občinah Turingije vladajo že sedaj tako neznosne in žalostne razmere, da se oblasti bojijo najhujšega za zimo. Župani odlagajo svoja mesta, ker ne morejo več nositi odgovornosti, vse dohodke požrejo podpore najrevnejšim. 15.000 družin, krvavo potrebnih podpore, je brez vsakih sredstev. In če pride kdaj kako naročilo za delo, je tekovanje tako silno, da odpade sleherni preostanek. Vas Frankenstein pri Rhönu je že izza leto dni dobesedno obojena s svojimi 1200 prebivalci, da se preživlja samo še od beračije. Ljudje prosijo v bližnji in daljni okolici in si komaj izprošijo potrebno hrano. Policija jim ne dela nikakih težkoč in oblasti izstavljajo tem revežem na stotine potrdil, da že leta ne uživajo kljub brezposelnosti nikake podpore.

Rusija

Propast ruskega kmeta in dvig industrije. Ruski kmet noče biti komunist in noče obdelovati zemlje v skupnosti in na povelje. Ruski kmet hoče imeti svojo zemljo in to zemljo obdelovati kakor lastnino. Ker tega ni, je v bogati Rusiji po mnogih krajih revščina. V industrijskem pogledu pa so dosegli boljše-
viški voditelji v zadnjih letih velike uspehe. Napravili so razne važne stvari, n. pr. veliki jez na Dnepru, da se postavi tam mogočna elektrarna. V Nižem Novgorodu so sezidali veliko tovarno za izdelavo avtomobilov. V mestu Magnitogorsk na Uralu so začele delovati velike topilnice za železno rudo itd. V načrtu pa imajo še mnogo znamenitih reči, n. pr. jeto-
ve in elektrarne na Volgi, razne prekope med rekami, prekop med Črnim in Hvalin-
skim morjem, elektrarne na Angari pri Irkut-
sku v Sibiriji itd.

Priprave na svetovno revolucijo. Sovjeti se dobro pripravljajo na bodočo svetovno vojno, ki jo zanesljivo pričakujejo in jo nazivajo svetovna revolucija. Razpolagajo z najmodernejšim orožjem, tanki, topovi in z dobro iz-
vežbanim vojaštvom. Posebno se trudijo za zračno brodogojstvo: imajo že 1270 letal in 5000 pilotov. Vojaške tovarne, katere vodijo veči-
noma nemški inženjerji, so prav dobro opre-
mljene in lahko podvoje proizvodnjo za armad-
ne potrebe.

Amerika

Sto delavcev je prišlo ob življenje. Dne 9. septembra 1932 se je pripetila v newyor-
škem pristanišču velika ladijska nesreča. Na transportnem parniku »Observation«, na ka-
terem se je vozilo 165 delavcev, so eksplodi-
rali kotli. Ko se je razpršil dim, ni bilo ladje
več videti. Takoj so hoteli na pomoč pristani-
ški motorni čolni in pobrali 37 mrtvih in 70
hudo ranjenih delavcev, 58 oseb pa pogrešajo.
Parnik je bil stara lesena ladja, ki so jo prej
porabljali za vožnje po pristanišču. Najbrže je
bila ladja preveč natrpana z delavci, ki so bili
zaposleni pri gradnji nove jetnišnice na Ri-
kers-Islandu. Eksplozija je bila tako huda, da
je vrgla strašno razmesarjena trupla do streh
pristaniških dokov. Reševanje je bilo zelo

SCHICHTOV RADION pere sam

in - hitrejšje

in -
belejšje

in preprosto
kakor A - B - C

RAZTOPI
Radion v mrzli
vodi

KUHAJ
v raztopini perilo
20-30 minut

IZPIRAJ
perilo najprej v gorki,
potem v mrzli vodi

JR 11-32

otežkočeno radi oseke, ki je trupla gnala proti
odprtemu morju. Vzrok eksplozije je še ne-
znan. Železne drogeve je vrglo z veliko silo
na strehe dokov in avtomobilov, da so napra-
vili veliko škodo. Parnik je bil zgrajen leta
1888, je nosil 25 ton in lahko prevzel 250 pot-
nikov.

Razno. V Clevelandu, Ohio, je umrl Ivan
Rozman, star 68 let, rodom od Žuženberka na
Dol. Tu zapušča ženo, tri sinove in dve hčeri.
— V Moon Run, Pa, je umrl g. Ivan Arh. oče
slov. zdravnika v Pittsburghu, Pa. Dr. F. J.
Archa. Pokojnik je dosegel lepo starost 71 let
in je doma iz Leskovca pri Krškem. — V Cle-
velandu je umrl te dni g. Andrej Samič, star
48 let, doma iz Cerknice na Notranjskem.

Drobne novice

11.700.000 brezposelnih je v Ameriki.
Amerika se približuje Rusiji radi japon-
skega prodiranja na kitajsko ozemlje.

V Mandžuriji ne bo miru, dokler se ne
umaknejo vse japonske čete, izjavlja kitajski
zunanji minister.

Ostavko je podal predsednik grške vlade
Venizelos. Predsednik republike ostavke ni
sprejel.

Avstrijski kancler Dollfuss je zastopal av-
strijske katolike na velikem nemškem katoli-
škem shodu v Essenu.

Hudo je obolel bivši glavni tajnik italijan-
ske fašistične stranke Turati.

Ker so kradli na železnici je bilo ustrelje-
nih 6 višjih uradnikov v ruski Moskvi.

60 odstotkov ljudi je nepismenih v Romu-
niji.

V Japonskem morju je trčil japonski par-
nik »Nihikuku Maru« s parnikom »Hide Ma-
ru«. Zadnji se je potopil z 19 osebami posadke.
Nabasan top iz leta 1848. so te dni izko-
pali na vatikanskem ozemlju.

27.000 raznih pošilk dobi dnevno iz vseh
delov sveta Vatikan.

Za novega državnega predsednika v Me-
hiki je izvolil parlament 36 letnega generala
Rodrigueza.

Za en mesec pride v češko kopališče Pi-
stiany bivši sovjetski vojni minister Lev
Trocki.

Smrtno in dosmrtno kazen so odpravili v
Spaniji. Največja kazen znaša 20 let. Pijanost
je olajševalna okolnost.

Mednarodni fašistični kongres se vrši leta
1933 na Dunaju.

En milijon dolarjev so ukradli te dni ne-
znani vlomilci posredovalcu za zemljišča v
Čikagu.

Španski kralj Alfonz se namerava stalno
naseliti v Mödlingu pri Dunaju.

Nad dve milijardi ljudi biva na zemlji po
zadnjih poročilih.

KAJ JE NOVEGA

Zahvala

Upravištvu

»Domoljub« v Ljubljani.

Podpisana Kokec Frančiška, posestnica v Rilišah št. 24 pri Vačah, potrjujem, da sem prejela od naslova požarno podporo 1000 Din, in sicer nemudoma po sporočilu, kar mi je posebno v pomoč v tej denarni krizi. Zahvaljujem se prav prisrčno!

Kokec Frančiška l. c.

Osebnosti

d 90. rojstni dan je slavil v Slivnici pri Mariboru, diviši dolgoletni cerkovnik g. Milu Kristan. Na mnoga leta!

d Zlato poroko sta obhajala te dni zakonca Alojzij in Marija Oman iz gornjih Zerjavc v Slovenskih goricah. Bog ju živi!

d Dobili smo tri nove senatorje, med njimi dr. Gustava Gregorina iz Ljubljane.

d Vođstvo mariborskega policijskega komisarjata je prevzel g. dr. Lovro Hacin.

d Premeščen je iz Dolnje Lendave v Gornjo Radgono sodnik g. Levstek.

d 60 let je dopolnil vzgledni katoliški in slovenski vzgojitelj g. Kornelji Iglič, šolski upravitelj v pokoju v Dolsem. Bog ga živi še mnogo let!

d Upokojen je g. Vladimir Fon, okrajni podnačelnik v Kamniku. Za okrajnega načelnika v Prevaljah je postavljen Karel Tekavčič, okrajni načelnik v Logatcu.

d Za duhovnega svetnika ljubljanske škofije je imenovan g. gvardijan p. Bonaventura Resman na Brezjah.

d Iz ljubljanskega preiskovalnega zapora so prišli v petek zvečer: Vinko Kos, posestnikov sin z Voklegri; Janko Krč, posestnikov sin iz Predvdora pri Kranju; Franc Mubi, posestnikov sin, tudi iz Predvdora.

Domače novice

d Doseđanje državno moško učiteljske in ženske učiteljske v Ljubljani sta združena letos v eno. Državno učiteljsko šolo. V prvem letniku je uvedena skupna vzgoja. Vpisalo se je vanj 14 gojencev in 21 gojenk. Od drugega letnika dalje so gojenci in gojenke ločeni. Na moški strani je v drugem letniku 34 gojencev, v tretjem letniku 30, v četrtem 42, v petem 38. Na ženski strani je v drugem letniku 37 gojenk, v tretjem a letniku 26, v tretjem b letniku 26, v četrtem a letniku 31, v četrtem b letniku 30, v petem a letniku 28, v petem b letniku 38. Lani je bilo na moškem učiteljskem 195 gojencev, na ženskem učiteljskem 305 gojenk, skupaj točno 500. Letos pa je na zavodu 158 gojencev in 247 gojenk, skupno 405. Letos ni bilo navala na prvi letnik, ker so starši raje vpisali svoje hčere in sinove na druge zavode v bojazni, da bodo na državni učiteljski šoli gotovo odklonjeni. Okrog 2500 učiteljskih in učiteljskih čaka na službo. Morda bi bilo res najboljša, da se vsaj nekaj let v 1. letnik vseh učiteljskih ne sprejema.

d Ljubljanski občinski svet je imel dne 9. septembra zopet sejo. Sklenjeno je bilo: 1. Mestna občina najame pri državni hipotekarni banki 6 in pol milijonsko posojilo za zgradbo posloja trgovske akademije v Ljubljani. 2. Potrdi so nove tramvajske cene. Voznina bo zopet

enotna, to je 1.50 Din od remize v št. Vid pa bo treba plačati 3 Din. Načelje naj znaša tarifa za otroke 1 Din, onstran remize pa 2 Din. Poleg tega je predlagano, naj se uvedejo mesečne karte do tridehne proge dvakrat dnevno po 60 Din, za štirikratno vožnjo za 90 Din. — 3. Odpíše se dolg društvu »Kolo jugoslovanskih sester« v znesku 40.000 Din. 4. Sprejme se predlog podžupana prof. Jarca, naj se tretja državna gimnazija obnovi.

d Za 9 razpisanih mest policijskih stržnikov v Mariboru je došlo 254 prošnji. Kriza!

d Skrivnostni hrasti. Okrog Dolnje Lendave so opazili na travnikih v letošnji suši čudne lise. Začeli so kopati in našli so v zemlji stare hraste. Hrasti so morali že dolgo ležati v zemlji. Nekateri so zelo debeli. Kdaj so prišli v zemljo in na kak način, nihče ne ve.

d Skoraj na vsaki šoli lendavske župnije (Slov. krajina) je premalo učiteljev.

d 96 let poteče letos, odkar je v Novem mestu razsajala strašna kolerica in morila vse po vrsti, veliko in malo, staro in mlado. To je bilo leta 1836. To leto je bilo za Novomeščane leto groze. Strašna smrt je kosila dan za dnem kar naprej. V dobrih dveh mesecih je pokosila 108 oseb. Najhuša in najstrašnejša sta bila pač dneva 16. in 17. julij, ko je dnevno umrlo 10 do 12 oseb. Prva žrtev te strašne holerice je bila Marija Gorenc, ki je umrla 2. julija, a zadnji smrtni slučaj je bil 8. september, ko je umrl za to boleznijo Franc Papler. Med mrljic je bilo tudi 18 vojakov novomeške vojaške garnizije. Najmlajši med mrljic je bil 14 mesecev star deček, najstarejši pa 87 letna žena. V teh težkih časih so se Novomeščani obrnili k Bogu in ga prosili, naj odvrne od njih to strašno šibo. Zaobljubili so vsakoletno procesijo na Trško goro, ki se je vršila vsako leto po Malem Smarnu. Ta obljuba se vedno drži. Okrnili so jo le v toliko, da ne gre danes zaobljubljena procesija več iz mesta na Trško goro, ampak se zbere šele pri znamenju skoraj sredi gore in od tu gre na vrh, kjer je sv. maša.

d Ah, težko slovo, da nikoli tako. Dne 5. septembra sta zapustili osnovno šolo v Predosljih kar dve učiteljici. Gdč. Prevc Amalija je predstavljena v Artilje pri Brezicah. Vseh 12 let, kar je službovala v Predosljih, se je naravnost odklovala v nesebični skrbi za reveže in uboge. Ko je pa oblast zadnja leta tako zelo pripočala učiteljskemu izvenškolo prosvetno delovanje, se je lansko leto udeležila tečaja za vodstvo gospodinjstvih tečajev. Dasiravno slabega zdravja, je preteklo šolsko leto priredila popolnoma sama zraven vse šole dva gospodinjstva tečaja za tukajšnja dekleta. — Isti dan se je poslovila tudi gdč. Porenta Tončka. Njeno glavno izvenškolo delo je bilo dekliški krožek in oder. Precej po vojni dela na teh poljih ni bilo preveč vabljivo. Toda ljubezen do ljudstva

Varno naložite svoj denar v Vzajemni posojilnici v Ljubljani, poleg hotela 'Union'. Obrestovanje najugodnejše. Posojila proti vknjižbi na posestva, proti poroštvu i. t. d.

ji je dajala moč, da je vztrajala skozi vsa dolga leta in tako izvršila delo, s kakršnim se niti le malokdo izmed njenih tovarišev ni tovarših pohvaliti. Prestavljena je v Rabo, okraj Metković, kjer bo imela priliko, da seznani tankajšnje otroke in starše z lepim našim slovenskim jezikom in z našo kulturo.

d Ribe so zopet dobre. Znano je, da so ribe najboljše in najizvrstnejše v mesecu, ki se končujejo z črko »r«. 8. septembrom je torej zopet nastopil pravi čas ribjhi jedli.

d Gospodje okrog »Kmetijskega lista«, kot poročajo njihovo glasilo, ustanovili dne 4. septembra neko »Zvezo slovenskih kmetov«. Ob tej priliki »Kmetijski list« piše, da kakor odličujejo v odvetniških zbornicah odvetniki, v zdravniških zdravniki, tako da bodo v »Zvezi slovenskih kmetov« samo kmetje imeli le sedo. Na ustanovnem običnem zboru so se u nove »Zvezo« najbolj navduševali častnikar g. Milan Mravlj, ravnatelj g. Fran Trček in advokat g. dr. Janže Novak.

d Ne obupaj, ustvari si sam svojo bodočnost. Izobrazil se, da boš lahko zmagal v trdem življenjskem boju. Dopisna trgovska šola v Ljubljani, Pražakova 8, te v najkrajšem času usposobi, da ne znaš samo kateregakoli moderne jezika, temveč tudi vsega onega, s čimer si lažje zaslužiš svoj kruh: knjigovodstva, trgovskega računstva in dopisja, menedžnega prava, zadrugištva, itd. itd. Informacije brezplačno!

Med brati Hrvati

d Kraljici Hrvatov. Dne 11. septembra t. l. je bila na vrhu zagrebške gore na Siemenu, blagoslovitev novozgrajene kapelice Matere božje, kraljice Hrvatov, ki so jo zagrebški verniki dvignili v spomin tisočletnice hrvaškega kraljevstva. Svečanosti je prisostvovalo do 10 tisoč ljudi.

d 8421 hiš in drugih postopij so zgradi v Zagrebu od l. 1918 do l. 1931. Vrednost znaša približno dve milijardi Din. Kar so novega zidali, je večje od predvojnega Zagreba.

d V sarajevskih pekarnah ne bo nočnega dela. Banska uprava Drinske banovine je dala odredbo, ki je stopila v veljavo 1. septembra 1932. V smislu te odredbe je prepovedano vsako nočno delo v pekarnah. Odkod točno odreja delovni čas za pekarske pomočnike. Niti pekarski mojster niti njegovo osebje ne smejo na delo pred 4. uro jutraj in po 10. o. o. poletju po 11. zvečer.

d Več kot 200 stanovanjskih hiš je ušel požar v občini Sarmeleh v bližini Velike Kanize.

Iz naše prestolice

d Jugoslaviji je odpovedala trgovsko pogodbo Nemčija.

d Solnina. O tej zadevi je govoril g. minister dr. Kramar na nekem zborovanju v ljubljanski Kazini. Opravičeval je navedbo solnine, vendar se je zavzemal za to, da bi namesto delavev in mali obrtniki ne plačevali enoletno solnino naenkrat, ampak v obrokih. —

d Turki naj se ne nazivljajo Turki ampak muslimani in njih vera ne turška, ampak islam. Tako je odredil ministrski svet.

d Okrog atentatov. Uradno poročajo. Dne 7. septembra ob 24 je več oseb vrglo bombo na orožniško postajo v Brušanih, v neposredni bližini veličitske planine. Razen tega so oddali tudi več streliv iz avtomatične pištole. Med napadalci so opazili nekdanjega orožnika J.

kova Rukavino, ki je pred mesecem pobegnil v Zader. Za njim je bila svoj čas oddana sodna tiralica zaradi umora. Med napadaleci sta bila tudi brata Devčiča, ki sta takisto pobegnili v Zader. Pred poslopjem so našli poklopce bombe tujega izvora z značko 5 S. Eksplozija je napravila le malenkostno škodo. Izdani so bili vsi potrebni ukrepi, da pridejo napadaleci v roke pravice. — Dne 9. sept. ponoči je na progi med postajama Mikanovci-Vodjinci eksplodirala manjša količina eksploziva pod lokomotivo vlaka. Eksplozija je neznatno poškodovala eno kolo lokomotive. Oblasti so takoj podvzele preiskavo. Promet je reden.

— Pri boleznih srca in poapaenju žil, nagnjenju h krvavenju v možganih ter napadom mrtvouda — zagotavlja naravna »Franz-Josef«-grenčica lahko odvajanje brez napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih žilic so dognala, da »Franz-Josef«-voda posebno starejšim ljudem zelo dobro služi. — »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Nesreče

d Ognjeni zabliji na delu. Šest kmetij je pogorelo v Podbrežju pri Sv. Vidu pri Ptuj. In sicer: Svenskeva, Kranjčeva, Roginina, Kukovičeva, Foršneričeva in Goričanova. — Kozolec z gospodarskim poslopjem, pod čigar streho sta bila tudi hlev in pod za mlačvo žita, je uničil požar posestniku Globevniku v Gomoljah pri St. Jerneju. — Dve zidanci je uničil požar na Tolstem vrhu v orehovski občini. — Stanovanjsko poslopje je pogorelo posestnici Kokec Frančišek v Arčilih pri Vačah. — Ognjeni zabliji so divjali v Pobrežju pri Sv. Vidu pri Ptuj. In žrtev sta postala hiša in hlev kočarja Antona Tementa. — Kozolec je zgorel posestniku Tišlerju na Babnem pri Celju. — Ogenj je uničil gospodarsko poslopje posestnika Zaljubelška v Škalah pri Šoštanju. — Strela je zažgala gospodarsko poslopje posestniku Leskovarju na Videžu pri Laporju. — Huda nesreča se je pripetila te dni g. šolskemu upravitelju Miheliču od Devica Marije v Polju. Ko se je s ponočnim vlakom vračal z ljubljanskega velesenjja, je stopil iz že premikajočega vlaka ter tako nesrečno padel, da mu je kolo odrezalo stopalo, dočim je peta ostala. Operacija v ljubljanski bolnišnici se je posrečila in bo g. upravitelj, če se stanje poslabša, kmalu izročen domači oskrbi.

d V moštu je utonil. Pri posestniku Janžurju v Novi vasi pri Slovenski Bistrici so delali sadjevec, katerega so pretočili od preše v čeber. Med tem, ko sta posestnik Janžur in njegova žena nabirala v sadonosniku sadje, se je približal čeburu mali 2-letni sinček Tonček, katerega je privabila sladka tekočina, da si je postavil stol ter srebal mošt iz čebra. Nenadoma pa se je stol zamajal in trenotek nato je omahnil mladi Tonček v mošt ter se potopil, še predno je utegnil zakričati na pomoč. Ko sta prišla oče in mati nazaj, ni bilo Tončka nikjer. Kljub vsestranskemu iskanju niso našli otroka, ker ni nihče pomislil, da je utonil v moštu. Šele, ko so izpraznili čeber, se je pokazal Tonček, ki je bil seveda že mrtev ter ga ni bilo več mogoče spraviti k življenju.

d Pobesneli konji so ga podrli na tla. Oni dan proti večeru je gnal 84 letni užitkar Jožef Cizerl iz Kicara krave iz pašnika proti domu in sicer po cesti Kicar—Velovlak (Ptujski okraj)

Pred Ficijanovo hišo v Sp. Velovlaku, mu pridre za hrbtom splašeni konji z vozom, last posestnika Jožefa Lenarta. Ker je bil starček gluhi, ni čul usodnega peketa preplašenih konj. Pobesneli konji so ga podrli na tla in z njim vred tudi dve kravi. Udarci konjskih kopit so bili tako usodni, da je ubogi starček po dveh urah podlegel njih posledicam. Tudi kravi sta bili tako poškodovani, da so ju morali zaklati. Kako je nastala nesreča, bo točno dognala šele sodna oblast.

d Razne nesreče. Avto je odbil 4 letnega Petra Kuharja iz Zadrage. Hude poškodbe na glavi in prebita lobanja. — Konj na paši je hudo udaril s kopitom po glavi 14 letnega hlapca Ivana Krešeniča od Sv. Barbare v Lalozah. — Pri sekanju drv se je sekira globoko zalela v levo stopalo Antonu Kostanjevcu v Spuhlji. — Ko je padel s kolesa, si je zlomil roko g. Franc Zupančič, trgovec v St. Jerneju. — Pri zidanju novih stavb v Ljubljani sta padla z zidarskega odra 27 letni tesar Alojzij Ahlin, uslužben pri Martinu na Prulah, doma z Laverce, in 19 letni delavec Ferdinand Čuden, doma iz Vnanjih gor. Oba sta dobila hude poškodbe. — Voz z drvi se je preobrnil in strl nogo posestniku Josipu Pravičju v Andrečih v Slov. goricah.

Novi grobovi

V Ljubljani je umrla učiteljica v pokoju gđ. Marija Serc. — V Zagrebu je preminul inženjer g. E. Šuberski. — V ljubljanski bolnišnici je izdihnila trgovčeva soproga g. Anica Stiglic, roj. Not. — V Stranjah pri Kamniku so pokopali 71 letno gospo Alojzijo Prelesnik roj. Drolka, vsem turistom znano gostilničarko. — Na ljubljanskem pokopališču so položili v gomilo zemeljske ostanke pokojnega Pavla Šumana, ki je pred 6 leti padel v stenah Mrzle gore in se ubil. — V Mariboru je zapustil solzno dolino g. Srečko Majcen, nadučitelj v pok. — V Ljubljani je zapel mrtvaški zvon hišnemu posestniku g. Nikolaju Dolencu. — V Ljubljani je umrl g. Matija Kralj, upokojeni uradnik drž. železnice. — V Podgracu v Slov. goricah je preminul dober krščanski mož 91 letni Jurij Ferk. — V Slamni vasi pri Metliki je zapustil solzno dolino 80 letni Marko Slane. — V Laporju je izdihnil vzgleden Jant Ludovik Kaukler. — V Pakracu v Slavoniji je zatisnil na veke oči višji cestni nadzornik v pok. g. Viktor Skrem. — Gospod, daj jim večni mir!

Razno

d Na Gospodinjski šoli v St. Jerneju se prične nov petmesečni tečaj s 15. oktobrom, ko bodo poglobljena kmetiška dela končana. Do sedaj je izšlo iz te šole že 88 deklet. Udeleženke so bile iz vseh okoliških občin — iz St. Petra, Šmarjete, Bele cerkve, Skočjana, Bučke, Leskovca, Kostanjevice... Pogoji za sprejem so prav ugodni. Zglasiti se je pri vodstvu do 10. oktobra.

n Gora Ojlika. Velik romarski shod na Gori Ojliki bo 18. t. m., to je 18. pobinkoštno nedeljo. Po požaru uničena cerkevna streha se bo do tistega časa pokrila, če bo le še vreme ugodno. Velika je požrtvovalnost domačih in sosednjih župljanov, ki z velikim trudom vozijo material. Naj njim bo dobri Bog za vse to bogati plačnik. Na shod vabimo pobožne romarje od blizu in daleč, da počaste sv. križ in se mu še nadalje priporoče. Prosimo pa pri tej priliki, da tudi položijo majhen dar v popravilo cerkve, kajti mnogo nam še manjka, da po-

Spanje v svežem perilu

je zdravo in najboljše okrepitele za

telo in duha. Zdravo spanje podaljša življenje! Kako peeni Vam preskrbi — Persil — to prijetnost. Perilo, ki je oprano s Persilom postane sveže in dehteče.

Mislite vedno na to!

Pranje s Persilom

je zelo enostavno!

Raztopite Persil v mrzli vodi. 1 zavitek sadu stuje za 25–30 litrov. Perilo se naj kuha 1/2 ure, nato ga dobro izperite, najprej v topli potem v mrzli vodi.

Persil za vsako perilo!

pravimo našo tako priljubljeno romarsko cerkev. Pridite in počastite sv. križ!

d V Kočevju je Ljudska kuhinja, ki vsaki dan rudi vsakomur veneno a svežo in dobro hrano, zjutraj, opoldne in zvečer. Ni potreba naročati nikake alkoholne pijače, ker se je tudi ne dobi. Za maj denar dobiš celo kosilo z juho, in mesom, ima pa tudi na hrani dijače po znižani ceni. Kmeti starši plačajo lahko hrano za dijače z živili, ki se zaračunajo po dnevni tržni ceni. Vsa pojasnila da upraviteljica kuhinje. Delavci, delavke, pa vsak, kdor se mudi v Kočevju in želi cenene hrane, naj se oglasi v Ljudski kuhinji, ki je znana po dobri postrežbi!

d Zadruga šola v Ljubljani. Tudi letos se prične združna šola v Ljubljani. Začetek je 17. oktobra (vpisovanje), konec pa zadnje dni pred Veliko nočjo. Povsod, kjer se zanimajo za združništvo, naj skrbijo, da bo kdo, ki se je izučil v združni šoli, sodeloval pri njihovih združgah. Tako pridemo pri združgah do spretnega vodstva in do pravičnega razvoja združništva. Kdor hoče priti v združno šolo, naj se obrne na svojo domačo združno šolo, ki mu bo dala potrebna pojasnila ali pa naravnost na Zadruga zvezo v Ljubljani. Poudarjamo pa, da je treba vložiti prošnje za

Trinadstopen avtobus. Velikanski avtobus so izročili v promet te dni v Rimu. Avtobus ima tri nadstropja in poseben oddelek za prtljago in za pse, prav tako poseben oddelek za kadilce

8 katoliškega shoda v Essenu. Nemški katoliki, ki so zborovali na katoliškem shodu v Essenu od 31. avgusta do 4. septembra, so priredili po mestu veličasten slavnostni obhod. Na sliki vidimo bandero in zastave v sprevodu

V boju proti letalom. V Nemčiji so v Heideitzu imeli te dni vaje, ki naj bi pokazale prebivalstvu, kaj naj stori v primeru letalskega napada s plinskimi bombami. Zgoraj na levi vidimo gasilce, ki bi se na pomoč opremljeni z maskami. Zgoraj na desni vidimo strojuice za obstreljevanje letal, katere upravljaše vojaki z maskami na glavi. Spodaj na levi je veliki letalski letal, s katerim naj bi vojaki ponosno preiskovali nebo v primeru sovražniškega letalskega napada. Spodaj na desni vidimo reševalce, ki razkužujejo s klorovim apnom kolodvor, ki ga je zastrelila bomba s iperitom.

Angleški civilisti se pripravljajo na vojno. Kljub temu, da ima vsa Evropa opravka z razorožitvenimi konferencami, se vendar vse države z vso zmerno pripravljajo na vojno. Čebo v tako miroljubni državi, kakor je Anglija, se vadijo zasebniki na vojaških vajah. Na sliki vidimo londonske trgovske delavce in pomočnike, ki se vadijo v rabi erozija na krovu križarke »Presidente. Njihove vaje vodi seveda mornariški častnik.

Predsednik katoliškega shoda v Essenu. Predsednik katoliškega shoda v Essenu je postal, kakor je večkrat prej, knez Alojzij Löwenstein.

General Cengtung umorjen. Na neki postaji cinske železnice so napadli znanega kitajskega maršala Cengtunganga trije moški in ga umorili. Med aretiranimi morilci so spoznali tudi sina nekoga generala, katerega je dal Cengtungang pred nekaj leti usmrtiti. Oblasti so uinjenja, da je bil umor izvršen iz krvnega maščevanja.

V vsako hišo Domoljuba!

prejem potom Zadržne zveze že do konca septembra.

d Radi nastopa proti orožnikom ob priliki proslave 60 letnice dr. Antona Korošca v Komendi, so stale te dni pred sodiščem Ivana Urbanc, Julka Globočnik in Ana Zarnikova. Zadnja je bila popolnoma oproščena, prvi dve pa sta dobili vsaka po 30 dni pogojnega zapora.

d «Franz-Josef» grenčica točno požiivi oslabelo prebavo.

d Pretekli teden je stal pred sodiščem. v Ljubljani 25 letni samski zidar delavec Ivan Ogrin iz Zaboršta pri Dolu. Ogrina so obdolžili, da je 27. junija letos ponoči v Dolu požgal med okna spalne sobe šolskega upravitelja Nikolaja Einspielerja del cevi kolesarske balance, v katero je nabasal smodnik, pesek in papir, nato zunanje odprto okno zaprl in z vžigalno vrstico zažgal smodnik, ki je eksplodiral. Vseled eksplozije so popokale šipe na oknih, zunanji okenski okvir je vrglo na neko nivo, notranji okvir in drobci šip pa na po stetje, kjer so spali upravitelj, njegova žena ter otroka Nevenka in Milorad, da je z razpočet snovjo povzročil nevarnost zoper občo varnost ljudi in imovine po § 191-II k. z. — Po zaslišanju prič in govorih g. državnega tožitelja in zagovornika g. dr. Mihaela Kreka je predsednik senata g. Ivan Kralj razglasil, da se obtoženec popolnoma oprošča vsake krivde

Prporoč se prvi slovenski zavod

Vzajemna zavarovalnica Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE:

Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevićev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI. puka 22, Beograd, Poincareova 2

Pohod naših fantov

V nedeljo, dne 11. septembra se je po slovenski zemlji vršila čudovita manifestacija. Kakor živa meja so se postavili slovenski fantje od zahoda do severa, od dveh najkrajših točk naše ožje domovine, od Jesenice in od St. Ilje, si drug drugemu podajali roke, izročali vedno dalje in dalje spomenico in pozdrav slovenskih fantov, ki so ga nazadnje položili v Mariboru na grob velikega našega Slovska.

Tek (štafeta) fantov se je začela ob petih zjutraj na Jesenicah. Pri štafeti so sodelovali fantje z Jesenice in potem po vrsti iz Gorij, Bleda, Radovljice, Kamne gorice, Kroke, Tržiča, Naklega, Predoslja do Kranja. Do tu je progo preteklo čez 200 tekačev. Nato so sledili Kranjčani, dalje 35 fantov iz Stražišča, nato iz Mavrič, iz Stare Loke, iz daljnih Zirov, iz Reteč. Do Medvoda je nosilo spomenico že 300 tekačev. Zdaj so prišli fantje iz ljubljanske okolice: najprej Dravljci, potem Trnovčani in nato šentjakovski fantje iz Ljubljane, od Dev. Mar. v Polju itd. nad 400 tekačev. V vasi Kaplja onstran Trojan je prevzela pismo štajerska fantovska mladina. Na progi od Vojnika do Maribora so sodelovali fantje iz daljnega ptujskega in murskega polja, sami kmečki mladenci, ki so s čudovitim zanosom nosili pismo slovenskih fantov na Slovske grob.

Štafeta je rahila od Jesenice do Slovskevega groba v Mariboru okrog 9 ur. Nekaj minut za prvo štafeto je prihitela na grob druga, ki je začela tek v St. Ilju.

Ob Slovskevem grobu so tekači pismo izročili dr. Žitku, ki je imel nagovor, v katerem je naglasil požrtvovalnost kmečke mladine, ki je prevzela in vzorno izvršila težko nalogo. Besedilo omenjenih poslanic je nato prečital Mirko Geratič, nakar je povzel besedo pomož-

ni škof dr. Ivan Tomažič. V globoko zasnovanem govoru, v katerem je nanizal Slovskeve misli in izreke, je pozdravil mladino, ki je na tako lep način pokazala udanost svojemu velikemu učitelju in pripomogla k proslavi škofa Slovska. Navduševal je fante s Slovskevinimi besedami za vztrajno krepitev telesa in duše in jih svaril z izreki velikega pokojnika pred nevarnostmi življenja. Miselnost, ki jo je zapustil naši mladini Slovske, mora biti cilj, za katerega se bo borila, dokler ga ne doseže in uresniči.

Fantje, čast vam, dobro ste se odrezali!

Vajenški dom

Dne 11. septembra 1932 se je vršila v Ljubljani prisrčna slovesnost: knezoškof dr. Gregor Rožman je v navzočnosti zastopnikov oblasti in raznih ustanov blagoslovil temeljni kamen »Vajenškega doma«. Ob tej priliki je povdarjal g. knezoškof, da sta bila dva glavna razloga pri zamisli zgradbe Vajenškega doma odločilna, da se je v tej socialni ustanovi, ki bo nudila vajencem vse udobnosti, zgradila tudi kapela. Vajenški dom je namenjen v prvi vrsti tistim, ki se morajo napotiti v svojem mladostnem razvoju, kateremu preti zlasti na tujem toliko nevarnosti. V teh letih vre v fantu in kaj lahko pozabi, zlasti če ne živi več

PLANINKA ČAJ

Bahovec pospešuje apetit in se zato priporoča pri slabokrvnosti in bledici. Zavilek Din 20— v apotekah.

RAZNO

Zaplenil moko za brezposelne. Min. predsednik Lang v Avstraliji je z odločno roko posegel, da pomore lačnim brezposelnim. S pekarnarji je najprej hotel skleniti pogodbo, da bi po znižani ceni pekle kruh, ki bi se razdeljeval med reveže; ker so pa pekarnarje ponudbo zavrnili, je enostavno odredil, da se zapleni 1000 ton moke, ki je bila namenjena za izvoz v inozemstvo.

Mnogi ne vedo. Mnogo ljudi ne ve, da je pravo meso za cigane največja slaščica! da je 50 let star človek pozul v svojem življenju 3500 litrov tekočin; da v republiki San Marino nimajo ne ene železnice; da vsako leto pobijejo 40 milijonov živali zaradi krzna; in da razlika med 1% in 2% ni 1%, ampak 100%.

300 letnica francoskega časopisa. Francosko časopisje slavi te dni 300-letnico svojega obstoja. Francosko časopisje se je začelo leta 1631, ko je kralj Ludovik XIII. dal pisatelju od njemu...

Sheehan:

39

MOJ NOVI KAPLAN

»Mislim, da moramo vsi hoteti samo to, kar hoče Bog. Sicer se pa bojim, da bi mogel tebi pomagati samo še čudež.

»Res? Hvala vam, oče Dan! Prepričana sem, da ste modrejši od vsakega zdravniaka. Ko bi me Bog hotel ozdraviti, bi me že zdavnaj ozdravil.«

»Tega ravno ne potrdim, draga moja. Kako se imenuje oni znameniti zdravnik?« »Njegovo ime je čisto neznano. Kot moj oče je bil tudi on pri mornarici in gospod Ormsby pravi, da je v Indiji dolgo proučeval najtežje kožne bolezni.«

»Morda mu bo uspelo, če mu ne bo uspelo, potem boš potrpežljivo čakala, kaj bo Vsemogočni v nebesih odločil.«

»To bo najboljšo, oče Dan.«

»Te dni moraš mnogo moliti za očeta Lethebyja, ker bo ob koncu meseca govoril pred gospodom škofom.«

»O čem bo govoril?«

»O Brezmadežni!«

»Kako rada bi ga poslušala! Otroci mi neprestano govore o njem in trdijo, da vidi jo Brezmadežno, kadar govori o njej. Ne bi se čudila, če bi bilo to res.«

»Mogoče mu bo Bog skoraj naprtel enak križ, kot ga nosiš ti... Ne, jaz ne govorim o nikaki bolezni, ampak o drugi, morda še hujši preizkušnji.«

»To bi me zelo potrla, oče Dan!« je rekla in uprla vame svoje solzne oči.

»No, ti hočeš, da bi bila vsa nebesa tvoja. Ti si res zelo sebična svetnica.«

»Jaz nisem svetnica, oče Dan, to sami dobro veste, toda oče Letheby je svetnik. Zakaj naj bi ga kaznoval ljubi Bog?«

»Zakaj? Zato ker sluga ne more biti večji od gospodarja. Brez križa ni rešitve!«

Kako že pravi Dante, da govori duša v raj.

E dal martirio veni in questa pace.

Iz mučeništva prišla sem v ta mir.

XXV. Majniška pobožnost.

Večkrat sem sam pri sebi premišljeval o tem, ali so majniške pobožnosti v drugih deželah tudi tako prisrčne in napravijo na človeka tak neizbrisen vtis kot pri nas na Irskem. Toda kaj dvomim o tem, saj je še vedno povsod mnogo dobrih, svetih katoličanov. Toda, da bi se Kilronančani pred prihodom očeta Lethebyja mogli posebno pohvaliti, tega si ne upam trditi. Rožni venec in kratka pridiga, to je bilo vse. Odkar pa se je tega dela lotil moj novi kaplan, pa je cerkev lepo okrašena s pomladnim cvetjem in petje ob spremljanju harmonija zelo pozivlja pobožnost. Kje je dobil denar za harmonij, ne vem. Toda ta ne nasitnež še vedno ne miruje, prepričan je, da naši pobožnosti manjka nečesa — kar je po njegovem mnenju glavno — blagoslova z Najsvetejšim. Tega blagoslova brez izrecnega škofovega dovoljenja seveda nisem smel dovoliti, toda neprestano me je nadlegoval, naj čimprej vložim prošnjo. Govoril bom resnico: jaz se nisem posebno navduševal za to. »Lente, lente, dragi moj, le počasi!« mu pravim — kadar me spomni na to. »Pazite da se ne prenaaglite; le počasi!«

pod domačim krovom, pod nadzorstvom matere in očeta, na vero in Boga. Poleg strogega reda, ki ga zahteva učenje pri mojstru, naj ga drži na pravi poti še strogi red v Vajenskem domu. Dom naj bo v vseh primerih za vajenca previdna roka, ki ga bo previdno in razumno vodila mimo vseh težav. Drugi razlog za zgradbo doma pa so sedanji razrvani in zapleteni časi, ki dokazujejo, da bo bodočnost naših ljudi vezana na sodelovanje po dobri strokovni izobrazbi in izkristaliziranih značajih. Strokovno se bodo vajenci v Ljubljani najlažje naučili vsega pri svojih mojstrih, čist in krepak značaj pa naj si utrde z življenjem v domu. Vsak, ki bo zapustil ta dom, ga mora zapustiti v zavesti, da je za vsako delo, ki ga vrši, odgovoren ne samo mojstru, marveč tudi Bogu. Po zgledu Kristusa Delavca, ki živel v Nazaretu, naj se vzgajajo vajenci za dobre rokodelce, ki bodo delali čast Bogu, bodo domovini v korist, človeštvu v zgled. Da bi se to zgodilo, in da bi ta socialna in krščanska ustanova popolnoma dosegla svoj namen, poprosimo Boga za blagoslov, ki naj vedno vlada nad to hišo.

Naša predmestna mladina

Te dni sem na cesti predmestne občine slišal med tremi šoli že odraslimi fantalini teki-le pogovor: Ali greš v kino? Madona! Orka duš! Ti ne veš, kako je tajn. — V takih in stičnih cvetkah predmestnega besednega in jezikovnega zaklada se je vlekel med njimi nadaljni razgovor. Ako bi bil to osamljen primer, bi si človek mislil: So pač otroci ulice, revnih staršev iz vrst bednega proletarijata, ki nima niti časa in — morda niti dobre volje pešati se z boljšo vzgojo. Toda tak način govorjenja žalibog ni osamljen in omejen na mladino predmestnih ulic ljubljane-

skih in okoljskih krajev, ki dajejo glavni naraščaj delavskemu sloju, marveč ne slišiš tudi med odraslimi delavci drugega nego hudičevanje, kar je skoraj še najmilejše; od italijanske kulture zanešeno »porkovanje, ki se ne ustavi niti pred imeni Boga in Marije, ampak jih vlačí v blato svojih ostudnih kletvin; pridušanje pri »krčeni in krvavi duši, pa je strupeni cvet zlasti kranjskih pašnikov. Pa tudi naš domači jug nam v tem pogledu ne nudi posebno duhtečih cvetk. Zelo žalostno je, da je take sirovosti in bogokletnega obnašanja tem več, čim bližje si mestu. Še bolj žalostno je, da kletvine vseh vrst — domačih in tujih poljan — vedno bolj prodirajo tudi na deželo, posebno v kraje, kjer so kakršnakoli industrijska središča. Najbolj žalostno pa je, da je zavoljo nespodobnega obnašanja in bogokletnega preklinjanja okužena naša predmestna nedorasta, celo šolska mladina. Kako pa naj bo sicer drugače, ako ima ta mladina toliko slabih zgledov bodisi na cesti ali pa tudi — doma! Kdo naj zdravi te duševne bolezni in žgoče rane na našem narodnem telesu? Cerkev? Da, cerkev stori svoje. Ampak kaj koristi, ko pa tisti, za katere gre, sploh ne zabajajo v cerkev, ne poslušajo pridig niti tedaj, ko morda vendar le zaidejo v cerkev, a se drenjajo v kakem kotu za vrati, spovednice pa se trdovratno izogibljajo. — Šola? Veroučitelji gotovo store vso svojo dolžnost. Ali jo pa tudi vsi svetni učitelji? Mnogo stori šola za telesno zdravje. Ustanavljajo se dispanzerji, šolske poliklinike, goje se telesne vaje itd. Kako pa se skrbi, da bodi v zdravem telesu tudi zdrava duša? Ali je v tem pogledu res poskrbljeno tako, kakor bi moralo biti? Ko poslušam iz šole drvečo mladino in njeno nebrzdano govorjenje, bi si skoraj upal resno dvomiti, da stori šola svojo dolžnost v vsem obsegu. — Katehet zmore sam premalo, ako nima vse-

stranske opore v učitelstvu. Jaz mislim, da bi se poleg petja in telovadbe poučevala doraščajoča šolska mladina tudi o — lepem vedenju vobče. Temu ne more oporekati niti oni, ki postrani gleda na versko vzgojo, ki je pa ves vnet za izključno moralno vzgojo po nekakšnih etičnih pravilih. Morda bi se mogli mi sprijazniti do gotove meje tudi s tako vzgojo, ki pa ne sme ob nobenem pogoj nadomestiti verske vzgoje niti posegati v nje delokrog, samo da nam raste duševno zdravje moralno krepke rod: da bomo narod pošteni in jakov v vsakem pogledu. Tudi v govorjenju polni omike in srčne kulture. Se eno misel imam na srečo, ki naj jo povem ob tej priliki.

Ponekod prirejajo šole roditeljske sestanke, ki imajo gotovo vzgojen pomen. Ali bi ne bilo koristno zlasti v delavskih središčih sedaj kmalu po pričetku šole prirediti take sestanke? Zamera gori, zamera dol: jaz tedim, da so pouka o lepem vedenju prav tako potrebni premoagi starši in pred vsem le-ti, kakor otroci.

Kako pa naj dom vzgaja otroke, ako je doma leglo nenravnega življenja? Kjer se preklinja in nespodobno govori in kjer starši pohušujejo otroke, namesto da bi jih vzgajali. Ko dom ne stori, kar bi moral, seveda lahko človek ulice svoje, kamor s tako lahkim srcem, ne zavedajoč se svoje odgovornosti nasproti Bogu in narodu, puščejo starši svoje otroke.

F. K—n.

Na nekem shodu je govornik govoril in ljudstvo ga je z nevoljo poslušalo. Končno je dokončal svoja izvajanja ter se oprostil: »Ne zamerite ker sem nekoliko dolgo govoril, to pa zato, ker nimam ure pri sebi, tu v dvorani pa tudi ni nobene videti.«

Izmed izmučenih poslušalcev se eden oglasi: »Saj je tam poleg vas na steni kolar.«

Lepa in ljubka je naša majniška pobožnost. Naš stari, preprosti kip Mater: Božje je kar omagoval pod težo cvetja. V ozadju so stale velike vijole in se družile z bršljanom, med svečniki pa so se bohotali rumeni in rudeči tulipani. In bele lilije, zeleni bršljan in... kdo bi mogel naštet vse rože, s katerimi so okrašale cerkvene stene. Gospa Darcy se neprestano pritožuje nad razpisnostjo očeta Lethebyja, kateremu ni nikdar dovolj sveč, vendar pa je najbrže tudi ona v srečo zadovoljna, ker je tako goreč za čast svoje Božje Matere.

In naše pesmi in litanije! Morda se vam bo zdelo smešno, toda je resnično: kadar se začne širiti po cerkvi duh po kadilu in zapojo naši mali otroci pesmi v slavo Bogorodici, vedno mislim, da tudi v nebesih ne more biti lepše. O Bog, če Ti in Tvoja sveta mati že na zemlji vzbujata v naših srcih tako ljubezen do vaju, kako nam bo šele tedaj, ko Vaju bomo gledali iz obraza v obraz in se Vama klanjali.

Naša pobožnost je bila navadno taka: sveti rožni venec, pesmi in branje, nato zopet pesmi in končno lavretanske litanije.

Zadnjega maja je bila nedelja. Pred večernicami sem povedal vsem navzočim, da oče Letheby prav v tem času govori v stolnici in jih prosil, naj zmoliijo zanj nekaj očenašev. Vsi so se odzvali tej prošnji, dasi je bilo to morda odveč, ker sem slišal kako so se med seboj pogovarjali:

»Za njega vam ni treba skrbeti. Ljudje bodo vsi strmeli vanj in škof bo rekel: »No, to je bila zopet enkrat poštna pridiga, ki bo nekaj zalegla. Oče Letheby zna povedati.«

»Hm, no, on ne govori slabo,« je važno dodal vaški presojevalec ki je pred leti govoril na nekem

sestanku in si od tedaj domišljjal, da je Ciceron, — samo malo hitreje in glasneje bi moral govoriti, pa bi bilo dobro.«

»Ali ste poznali očeta Marka?« je vprašal neki delavec v lepi gorjanski noši, ki se vedno bolj izgublja. »To je bil govornik! Dobro se še spominjam, kako je bilo takrat, ko je govoril na veliki petek v Longhloro. Niti miš bi se ne mogla preriti v cerkev, tako je bila polna. Oče Marko je prišel s križem v rokah iz zakristije in se postavil pred oltar. Obraz je bil resen in strog. »V imenu Očeta,« je rekel in umolknil. Vsi smo molčali, nihče se ni upal premakniti. »In svetega Duha,« je nadaljeval, »a takoj zopet umolknil. »Toda, kje je ostal Sin?« je zagrmel naenkrat, da smo se vsi stresli.

»Ali je bila to vsa pridiga?« ga je vprašala starejša žena ki je pozorno poslušala njegovo pripovedovanje.

»Vsa pridiga?« je jezno ponovil stari delavec. »Potem je šele pričel. Verujte mi ali ne: počutili smo se, kot da je nastopil sodnji dan. Celi dve uri je govoril. In pomislite: dasi je stal vrč poleg njega, ni spil niti kapljice vode.«

Razgovor se je vrnil zopet k očetu Lethebyju:

»Bog-ga varuj in vodi, ko bo govoril pred škofom!«

»Da, pomagaj mu sveta Devica!«

Niti najmanj nisem dvomil nad uspehom, ki naj bi bil sad molitve župljanov in prepričan sem bil, da se bo oče Letheby sijajno odrezal. Vendar, ko je drugi dan stopil v mojo sobo, njegov obraz ni izražal posebnega veselja.

1 Ciceron — najslavnejši rimski govornik.

svojem kancelerju kardinalu Richelieuju dovoljenje, da sme izdati v Parizu prvi časopis. Časopis se je imenoval »Gazette, toda ta časopis se je zelo razlikoval od naših današnjih časopisov po obliki in po vsebini. List je izhajal dvakrat na teden in je prinašal dvoje, vojaške, politične in družabne vesti, pa tudi književne in znanstvene prispevke.

Brezlična slika mu je resila vidi. Pred kratkim se je mudil v Berlinu neki Argentinec, ki je šele nedavno ozdravel na neki nevarni, v srednji Evropi zelo redki bolezni. V Evropi se mu je bolezen nenadoma povrnila. Zdravljenje v Berlinu bi bilo zelo nevarno, drago in dolgotrajno, da ni poslal bolnik iz Berlina čez Ocean specialista svoje slike, kar se je zgodilo v osmih minutah. Na poslani sliki je predpisal brazilski zdravnik svojemu bolniku novo zdravljenje in s tem preprečil oslepitev, ki bila drugače gotovo nastopila.

Omela proti raku. V Londonu je predaval švicarski zdravnik dr. Werner Kaelin o upo-

PO DOMOVINI

Prosveta (Boh. Bistrica)

»Prosvetno društvo v Boh. Bistrici ima v četrtek, 15. t. m., ob 8 zvečer svoj redni jesenski občni zbor. Ker se namerava uvesti v društvo novo življenje, je ta občni zbor za vse članke izredne važnosti. Radi tega vabi odbor vse tovariše in tovarišice, da se obnega zboru brezpogojno udeležijo. Na občni zbor so vabljene tudi nečlani prijatelji društva. — Vse prijatelje naših gledaliških predstav opozarjamo, da bomo letos prvič igrali 25. septembra ob 3 popoldne. Upriporili bomo znamenito Finigarjevo dramo »Naša krič, ki smo jo hoteli avgusta igrati na prostem, pa nam je pristojna oblast po dolgem obotavljanju prepovedala uorizorizirati. — Zadnje dni se je med prasiči pojavila neka bolezen, ki je že mnogim kmetom pobrala pujske. Jetra in ledvice menda zbolijo in seginjejo. Hotele prav občutno razsaja po bukovski dolini. Hoga, ali pristojna oblast že kaj ve o tej nesreči?

Prosveta (Nova Oselca)

Na mali Šmaren smo imeli krasen in vesel dan. Dramatični odsek iz Gorcnje vasi je privedel v našem domu krasno igrano »Zemlje«. Igralci zahtevali so pohvalo in so jo tudi želi pri vsakem dejanju. Udeležba je bila nepričakovana. Tudi sodni župljani so nas obiskali. Mi tem pelom izrekamo srčno zahvalo igralcem, urednikom, in jim objavljam, da ko oni privedejo kako igrano ali zabavo naj nam to oznanijo — in iz srca radi bomo po svojih močeh tudi mi pripevali k njih potrebam. Odbor.

Lepa fantovska marijanska manifestacija (Crngrob.)

Kakor pred kratkim v Suhi tako je na Mali Šmaren priredila dekanjska zveza fantovskih Marijinskih družb slovesni shod v Crngrobu. Udeležilo se je to slovesnosti kakih 500 fantov iz Stare Loke, Škofje Loke, Retteč, Zabnice in Sore. Ob 9 se je zvrstila dolga vrsta samih fantov, ki so za marijanskimi zastavami korakali v cerkev. Vmes

so med slovesnim zvonjenjem slavni zvonov prepevali fantje litanije. V cerkvi so pozdravili Marijo s pristranim vzhodnim slavošpevom. Nato je nunski g. katehet Ivan Zagar v prvem govoru fantom pokazal, kako jih more prav Marijina družba obvarovati pred pogubnimi zablodami sedanjega časa in jih utrditi v sveti veri. Nato je sledila sv. maša, med katero je izredno dovršeno prepeval staroškoliški moški zbor. Sv. mašo je opravil voditelj dekanjske zveze fant. Mar. družb staroškoliški g. kaplan Ivan Veider, ki je tudi v glavnem govoru pokazal fantom, kako naj čisto živijo pod deviško zastavo Brezmadežne. Po sv. maši so potestili fantje Najsvetejše a pesniškim vzhodnim slavošpevom Jezusu. Zadoji govornik prednik škofješke kongregacije g. Anton Okorn je navdušil fante za Marijino družbo, ker le v njej bodo mogli živeti srečno fantovsko življenje. Pobožnost je trajala sicer dve uri a fantom se je zdelo kratko. Saj niti po končani slovesnosti kar niso mogli iz zrele ergrabske cerkve. Fantje so a tem pokazali, da je prazen obitek, češ da pobožnost ni za fante. Slovesnost sta povečala s svojo navzočnostjo tudi župniški g. župnik Josip Verce in g. katehet Janez Pintar, ki je fante tudi fotografiral na gričku poleg cerkve. 8. september je bil res lep fantovski marijanski praznik.

Novice (Predosije)

Odkar se nismo ogledili v Domoljubo, se je pri nas pripetilo silno veliko novega. — Koncu julija smo po dveh mesecih z največjim veseljem zopet pozdravili v svoji sredi našega g. kaplana. V onih dneh so se nam precej odprle oči, kaj nam je duhovnik. — Pred par tedni je bil razrošen županiški poslovec dosedanj župan g. Jenko in z njim par odbornikov svojih mest. Župan je vodil občino od zadnjih občinskih volitev v splošno zadovoljnost. Novi župan te Primskovljan. — Pretekli teden sta nas zapustili kar dve učiteljici. Gdč. Prevčeva je imela šole in skušnje tudi za voditeljico gospodinjstkih tečajev. Lansko leto je priredila v velikansko veselje deklet kar dva gospodinjstva tečaja. Letos se je tudi že menila z dekleti glede gospodinjstke-

ga tečaja, pa je bila po službeni potrebi prestavljena v Artiče pri B. Ljub. — Izgubili smo pa še tudi drugo učiteljico namreč gdč. Porentovo. Na našem odru in dekanjskem krožku je izvršila ogromno delo. Prestavljena je v Rabo, okraj Metković v Dalmacijo. Obema vsestransko odličnima učiteljicama želimo tudi na novih mestih kar najlepših uspehov. — Zaenkrat imata 1. in 3. razred samo vsak drugi dan šolo.

Pospešeni kamničani (Kamniška okolica)

Z vožnjo pospešenega kamničana smo okoličani kar zadovoljni. Tudi zoper vožni red se ne moremo dost. pritoževati. Kamničanom samim ba je ni prav všeč; toda okolica je tudi vpoštevanja vredna. Nikdar pa okoličani ne moremo biti zadovoljni s kolodvorom tam v sredi mesta. Ali bi ne bilo vse bolj pametno, če bi bil kolodvor na Grabnu, tam kjer je že itak od nekdaj postavljen del tovarnega kolodvora? Nevleje, Mekinje, Godič, Stranje in Gozd: vse bi bilo a tem kolodvorom bolj zadovoljno. Mnogobrojni turisti pa tudi. Ti bi tudi gotovo nič ne rekli, če bi se železnica podaljšala vsaj do Stranj. No, pa to zadnje so le sanje; druge bi se pa že dalo izpeljati.

Prosvetne novice (Dev. Marija v Polju)

Po nekaj mesecih odmora in po rednem običnem zboru, ki se je vršil 5. septembra, pridenja naše društvo zopet z rednim delom. Kino odsek predvaja v nedeljo 18. septembra film: Otrok garnizije. Predstava ob 4 in 8. V torek 20. sept. ob 8 pa je prosvetni večer. Na sporedu je poleg petja, godbe, tudi zanimivo predavanje g. urednika J. Košiča iz Ljubljane o bojevniki na francoski fronti. Vstopnina navadna. — Bilancni prosvetnega društva v preteklem poslovnem letu je lepa. Članstvo se je pomnožilo za 141, tako da šteje sedaj preko 900 članov. Odbor je imel 11 sej. Dramatični odsek je z 5 igrami 11 krat nastopil, poleg tega pa je sodeloval še pri prosvetnih večerih. Pevski odsek (pevovodja g. Zgajnar) šteje 19 članov. Odsek je sodeloval pri vseh dramatičnih prireditvah in poleg tega priredil 1 koncert. Godbeni odsek šteje 26 članov (kapelnik g. Svetek) in je osamkrat nastopil, poleg tega pri vseh prireditvah doma. Prosvetnih večerov je bilo 15. Udeležba od 250 do 400 oseb. Skupno je bilo a kino pred-

rabi omele, iz katere pridobivamo ptičji klij za zdravljenje raka. Dr. Kaelin rabi čedaset let izdelke iz te rastline proti omenjeni bolezni in sicer z izbornim uspehom. V mnogih primerih je bolnike povsem ozdravil. V drugih primerih, pri katerih je šlo za dolgoletno bolezen, jim je prinesel vsaj začasno olajšanje. Dr. Kaelin je vrhu tega našel nov način za pravočasno ugotovitev nastajajoče bolezni, kar mu bo še bolj olajšalo nastopanje proti raku z omejitvami zdravlili.

Vzrok nezaposlenosti. Helen Winnie Eldridge, voditeljica centralne skupine krščanskih žen v Newyorku meni, da so razni načini hraniti pri delu tako vplivali pri zaposlenih ženskah, da je velik del delavcev dela. Zastopnik delavske zveze poroča e tako, da so novi stroji odvzeli delo milijonom ameriškanskim delavcem, ki zdaj nimajo zaslužka. Nezaposlenost je hudo zlo, ki ima vpliv tudi na druge mase javnosti. Ko bi vlada znala bolj izkoriščati zaklade na zapadu, bi to zlo lahko znatno omejila.

»Kako je bilo?«
»Bojim se, da slabo,« se je glasil kratki, suhi odgovor.
»Morda ste preveč izpreminjali glas?«
»Tega ravno ne, toda opazil sem, da so vsi razočarani.«
»Morda se motite. Sicer bomo že videli. Ali je bilo mnogo duhovnikov?«
»Okrog dvajset, in to me ravno boli. Za druge se ne menim.«
»Torej duhovniki niso i ljni z govorom?«
»Ne. Najbrže sem zelo slabo govoril... Ne bom govoril...«
»Hm, ali so morda šepetali med seboj in vas gledali po strani kot kako čudo in —«
»Da; prišel je k meni in mi čestital. Toda to so prazne, brezpomembne besede. Smilil sem se mu in hotel me je položiti.«
»Kako so se obnašali drugi ljudje?«
»Vsi so me zelo pozorno poslušali.«
»Ali so vas razumeli? Ali je bila suhoparna?«
»Ne. Tudi žene so me neprestano ogledovale, tudi izpred spovednice, kar je zelo težko.«
»Močlal sem nekaj minut in premišljeval.«
»Dragi prijatelj,« sem se končno obrnil nanj, »moje dolgočasne izkušnje mi pravijo, da ste se dobro odrezali. Zato vam je škof čestital.«
»Oče Letheby je priklinal.«
»Minilo je in sedaj ne morem tega več izpreminiti. Storil sem vse, kar sem mogel in mislim, da prosveta Devica ne bo gledala na moj uspeh ali neuspeh, ampak dobro voljo.«
»Da, to je krščanska filozofija. Glejte, da se ne prevzmete, če boste slišali, da sem imel jaz prav!«

Nasmehnil se je.
»Upam, da bomo tudi na Telovo priredili lepo procesijo,« je naenkrat pričel govoriti o povsem drugem predmetu.
»Zopet nekaj novega!« sem zaklical. »Kedaj boste vendar nehali s temi novotarijami!«
»Zakaj ne? Ljudje bi bili zelo veseli.«
»Ali bi šla procesija samo okrog cerkve?«
»Ne, šli bi skozi vas do tovarne, tam bi podeli svetli blagoslov in potem bi se vrnili v cerkev. Da bo oltar postavljen, bom že jaz poskrbel.«
»Zdi se mi, da imate načrt že gotov. Ali boste tudi svojega pobožnega prijatelja Campiona povabili k procesiji?«
»Upam, da bo nosil nebo.«
Začudeno sem ga pogledal.
»Da; Campion, Ormsby, doktor in stari Clohessy bodo nosili nebo — seveda, če dovolite, da se procesija vrši. Zadnji čas je že, da ti možje tudi dejansko pokažejo, da so katoličani ne samo po imenu ampak tudi v dejanju.«
Njegov pogum in odločnost sta me presenetila.
»Ali bo Campion sploh privolil in Ormsby tudi še ni sprejet v cerkev.«
»O tem sem včeraj govoril s škofom in dobil dovoljenje: gospod Ormsby bo drugi teden prestopil. Prepričan sem, da je to njegova srčna želja in da bo dober katoličan.«
»O tem ne dvomim. In kdo je ta visoki mož, ki ga je pripeljal iz Dublina?« sem vprašal.
»Njegov dober prijatelj. Spoznala sta se v Indiji, kjer sta skupaj potovala. Doktor Armstrong je zelo spreten zdravnik, ki študira noč in dan kot pravi gospod Ormsby.«

stavami 116 prireditelj, katere je obiskalo nad 29 tisoč ljudi. Prometa je imelo društvo 70.000, tistega dobička pa 4.800 dinarjev. Velik uspeh in korak v kulturno-vzgojnem pomenu je društvo storilo z vpehlo rednih prosvetnih večerov, ki so se našemu ljudstvu zelo prikljubili, kar potrjuje tudi velik porast članstva. Tako stopamo v novo poslovno leto z upanjem, da bo bilanca vsaj taka kot letos. To upanje nam daje tudi stari odbor z g. kaplanom Sladnikom na čelu, ki mi gre pri tem uspehu največja zasluga.

Nočni mir in drugo (Moste pri Ljubljani)

Redkokdaj se kdo oglasi iz naše občine, dasi tudi mi nismo kar tako. Nas bo že skoro 8000; imamo mestni ljubljanski vodovod in ljubljansko elektriko. Skupno imamo tudi policijo. Imamo kva dva tuceta ali še več gostiln, nekaj celo prav dobrih. Istoci pa se menda največ dalmatinca, ki gre bolj v laso. To opazujemo, pravilneje rečeno občutimo posebno po noči od sobote na nedeljo, še bolj pa v nočeh od nedelje na ponedeljek. Kajti od Most do Vodmata nikoli ni miru v teh nočeh. Še dolgo po dveh jutraj tulijo ponočnjaki s svojimi breščetimi glasovi po glavni cesti. — Ali ni to kačenje nočnega miru? Ali nismo pravice mi, ki hočemo in potrebujemo politika, zahtevati, da se napravi red tudi v tej predmestni občini?

— Pa se marsikaj bi prosili. Med drugim tudi reči glede kolezarjev. Kdo izvršuje cestno-polijski red? Občina pravi, da ne. Kolezarji pa nevarnost divje vožnje ob stranskih delih ceste — običajno vedno po napačni strani — tam, kjer bi moral biti vsaj orek pa namenjen le za pešce. Najraje vožnje kolezarji tik ob hišah, ti pešci pa se mu umikaj na sredo ceste v blato ali prah! Sicer se ti zakadi tak-le kolezarski dirak naravnost v hrbet, kar se je pripetilo piscu teh vrst, ko se mu ni mogel zadosti hitro umakniti, na sredo ceste sveda. — Prosimo torej varstva in zaščite pred razgirači po noči in pa pred kolezarski zlasti v putrajnih in večernih urah, ko le-ti po navadi vožijo tudi brez luči in s tem še bolj ogrožajo javnost varnost. — Močnanski prebivalci ob cesti.

Društvena proslava (Dobrepolje)

Prosvetno delo v Dobrepolju sega že v preteklost 37 let. Takrat, ko so pionirji kat. prosvete s svojim voditeljem dr. J. E. Kreckom stopili med preprosti narod in mu pokazali pot do gospodarske osamosvojitve v kmet. zadrugah in posojilnicah, je tudi naš rojak g. Franc Jaklič, takratni učitelj v Dobrepolju, zasnoval 3 velike organizacije: Posojilnico, Kmetijsko društvo in Bralno društvo, ki še vse danes procvitajo. Fantje in mladi mošje so se zbrali okrog svojega učitelja, da jih izobrazi in usposobi za voditelje zadrugnega in prosvetnega dela v župniji. Prve društvene proslave je imelo Bralno društvo v hiši pokojnega g. Stihna, ki je bil velik doberotnik društva. Leta 1895. je bilo društvo ustanovljeno in si je že 1. 1897. nabavilo lepo društveno zastavo. Mogočno so na predvečer 12. septembra 1897 pokali topiči in gorele baklje in kampionirki. Veselo razpoloženje je zavladalo po župniji. Prihitiel je k blagoslovitvi zastave sam dr. J. E. Kreck in je v slavnostnem govoru razlagal pomen društvene zastave ter bodril Dobrepoljce naj se složno združujejo pod novo zastavo. Rojak Matija Prelesnik je na dan proslave priobčil v »Slovenec« prihodnostno pesem in klicel Dobrepoljcem: Pod prapalom, pod leto zastavo — Bori vedno se za občinstvo, — bori se za dve svetlini njeni — prav ljubeč jih v ljubavi iskreni! — Bori se za vero ti kristjansko — bori se za misel ti slovensko! — Krivku bratje, bej na noge, — še vihra nam pred očmi zastava — živeli rod, živela občinstva! — Doleč za nami je leto 1897. Mnogo se je v tem času spremenilo, a Dobrepoljci so se vedno radi zbrali pod to zastavo, na katero še danes tro s ponosom, kot na zastavo enega najstarejših prosvetnih poškav. Zato si je po sedanje prosvetno društvo Stelo v dolnosti, da čim slovenskeje proslavi 35 letnico blagoslovitve in, da ta dan izroči diptihono častnega članstva svojemu ustanovitelju in prosvetnemu pionirju v Dobrepolju g. Francetu Jakliču. Diptihoni je umetniško delo g. prof. Franceta Kraja. Na prelomu važnega vse večerane društva in vse priprave proslave, da si ogledajo lepo prosvetno razstavo in se udeležijo izvirne donatne igre: »Zadnji čulpski gospod«, katere je spisal Fr. Breuk. Igra je veta iz zgodovine starega grada, kjer so pred 400 leti mo-

gočno gospodarili čulpski gospodje, dokler se jim niso uprli dobropoljski tlačani in ubili zadnjega gospoda Henrika. 18. letošnji september nas bo skromen odsev tistega vselega dne pred 35 leti!

Blagoslovitev vodovoda (Brunšice)

V naših Gaberjih pod vznožjem Gorjancev so v nedeljo 4. t. m. slovesno blagoslovili vodovod in novo gasilsko črpalko. Dopoldne ob 10 je bila v podružnici v Gaberju sv. mase. Po masi se je odpravilo ljudstvo k vodovodnemu rezervuarju na griču nad vasjo, kjer je naš g. župnik po lepem nagovoru blagoslovil vodovod. Nato je sledil govor župana Gavzda, ki je pozdravil goste. Sledil je govor svetnika dr. Pirca, ki je opisal pomen vodovoda posebno v zdravstvenem oziru, ter govoril ostalih gospodov. Slavnostim je prisostvovalo toliko ljudstva, da Gaberje še ni kaj takega dočakalo. Popoldne je prispel celo g. ban. — V nedeljo 18. septembra bo pri nas farno žegnanje, na katero vedno pride od blizu in daleč polno ljudi. Naše žegnanje slavi še vedno po znamenitem »Brunškem mačkuc«. Zatorej ste vsi vabljene, pridite v nedeljo pokusiti našega debelorejenega, jesenskega »mucca«!

Novice (Dob)

Dne 8. septembra je okoli 18. ure izbruhnil požar pri posetniku in trgovcu Jožetu Jerlahu po domače Hladetu na Dobravi. Požar mu je uničil hleve za živino, lopo, skederc in kozolec dvojnik z vso krmo za živino, 3 nove vozove in vse gospodarske orodje. Škoda je ogromna in je le delno krita z zavarovalnico. Gasilno društvo Dob mu je obvarovalo kašče in hišo. Hudo je bilo, ker ni bilo vode, da so morali z gnojnico gasiti. Prihitiel je še gasilno društvo iz Sent Vida. Pozvani so bili telefonično gasilci iz Stične, Visknjegore in Trebnjega, kateri so vožjo črpali iz dobovskega potoka do 2000 m daleč, da so mogli popolnoma pogasiti ogenj.

Razno.

(Uršna sela pri Novem mestu.)

Napredujemo z orjaškimi koraki na vseh poljih. Postavili smo lep gasilski dom. Gasilno društvo je priredilo dve igri: ljudsko igro »Zaradi oreha« v treh dejanjih, in burko-enodejanko »Pri začaranem brivcu«. Vsi igralci so izvrstno pogodili svoje vloge. Kdo bi kaj takega pričakoval prvo pot od kmečkih fantov in deklet? Naj nastopijo še večkrat! — Uršenski otroci so prelozili iz šole na Sušicah v šolo na Lazih. Veliko je tega drobiča. — O Malem Smarnu rodi vsako leto posebne vrste čednja pri Zami-

dovih. — Vina ne bo, ker je vse cepljeno grozdje vzela toča, pustila pa je šarmirno v miru. — Pri novem župnišču je bilo letos več novih naprav, drvarnica pa še ni dovršena. Treba bo pa narediti v cerkvi nov kor, ker sedanjí preči, da se bo podla škoda bi bilo, ker imamo lepo petje v cerkvi.

Novoga gospodstva imamo. (Muljava.)

V nedeljo dne 4. septembra smo dobili že toliko časa zaželjenega duhovnika. Skolija nam je poslal g. Pavla Podbrezdarja. Sprejeli smo ga kolikor mogoče slovesno. Pri sprejemu je bila šolska maldina, gasilno društvo, občinski odbor, cerkveni ključarji in mnogo ljudstva. Topiči so neprenehoma dajali duška veselju Muljavcev. Sentviški in krški župnik sta gospoda vpeljala v cerkev in mu pri prvi sv. masi v okrašen cerkvi stregla. Želimo, da bi gospod Pavel dolgo vztrajal na Muljavi in nas z uspehom vodil.

Smrti inje. (Metlika.)

5. septembra je zakrila zemlja pokojnega Marka Slanica iz Slanice vasi. Že par let se je pripravljal na zadnje slovo, ko ga je bolezen, nekoč korenjaka, sključila in položila v zapeček in na posteljo. Daleč na okrog je bil znan kot dober svetovalec, kadar se je kje oglašila bolezen v hlevu, tako da je užival sloves večšega živinodravstva. V svoj dolgotrajni bolezni je bil rad spominjal lovskih življajev, kako je nekaterekrat pogodil v pravo pa je v pravo pogodil tudi svoj poslednji strel, ko se je po dolgi in dobri pripravi poslovil od zemeljske bede. — 8. septembra pa so peli draški župni poslednjo pesem Marku Obermanu iz Dražič št. 40. Pred par meseci ga je bolezen potlačila na posteljo, ta dan so ga zanesli k Tremi faram. Bil je cel moč kot katoličan, kot oče, kot javen delavec, zgleden moč vsej okolici, eden izmed stebrov našega župništvaja.

Trta zori. (Bevc krajina.)

Bo, bo! Malo munj pač, po nekod precej miz, kot lani in tudi slabše bo najbrže, ker se je ukusnilo vse radi suše. Kdor je akropil samo dvakrat, se kesa in za ubesi praska, ker mu je šlo mnogo več zaroda po zlu, kot se ga je uničilo po omih vinogradih, kjer je bilo akropiljeno večkrat. Sedaj se dobi že kar prav izbornega namiznega grozdja, le da pri nas kupčija z grozdem spi. Mogli bi pa prav obilno zalagati domači trg.

Naznanila

n Proskribite sel Zavarujte sebe in svoje domače pri »KARITAS«, ki ni samopomoč, temveč oddelek, velike in edine slovenske zavarovalnice. Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani. Spekulacija z bolnimi osebami je izključena! Zahtevajte prospekte. Vsiemena zavarovalnica, oddelek »KARITAS«, Ljubljana.

n V Preski je že dolgo let bratovščina Marije 7 žalosti Prihodnjo nedeljo, 18. pobinkočno, je glavni praznik in popolni odpustki. Od nekdanj so ta dan radi prihitieli iz vse bližnje okolice v Presko počastiti Zal. Mater božjo. Pridite še letos! Za spovedovanje je preskrbljeno. Popoldne ob 2 je ta dan običajna slovesna procesija in pridiga.

n Prosvetno društvo na Vrhniki vabi svoje članke na redni občni zbor v nedeljo dne 18. sept. t. l. ob 8 zvečer v Rokodelskem domu. Pridite polnoštevilno, da se posvetujemo, kako priti do čim višje stopnje umske in srčne izobrazbe.

Radost in veselje je v Vaši družini

kadar jim prineseš dobro in lepo blago za obleke in perilo. Kamgarn in športni ševijot, volneno blago, najnovejšo svilo, fianelo in barhent, fine šifone, grudi za modroce, posteljine odeje in vse drugo manufakturno blago, samo dobrih kvalitet dobite najcenejše in v največji izbiri v manufakturni trgovini

A. Žlender

Spobjana Mestni trg 22

VESELA NOVOST za vsako damo

je izredno prikladen ženski čevlji iz baržuna, satena in ripsa

ker je izdelan izredno po potrebi ženske noge, iz prvovrstnega materiala in so tako podplat, kakor vsi drugi deli izdelani iz čistega usnja brez drugih primesi in velja par 70.- pe polti brez kakršnihkoli daljših stroškov. Po vseh pravilih moderne ortopedije sestavljeni omogočajo ti čevlji sigurno in elegantno hojo. Dobe se iz črnega baržuna ali satena, črnega ripsa ali rjavega baržuna s črno ali brez in jih polnijo proti predplačilu ali povzetju

Odpremnica MAJA obča. Pančeva št. 17

Zadolžiti, da se naznanji ženska čevlja ali pa s svlačnikom na papirju očrtan noga. Neprimerno se zamenj. Praprostajati dabe pogmet.

6 sredstvom „Haarglanz“ je nega las popolna. »Črna glava« »Haarglanz« je v zdravstvenem pogledu potrebna okrepilna in pomlajevalna kopal po umivanju glave. To sredstvo nevtralizira pri vsakem umivanju glave v lasih nabrane alkalijske. Nabrekli lasje se s tem sredstvom spet stimejo in stavnajo in tako hitreje posušijo. S tem pridobijo lasje spet svojo naravno mladostno prožnost. Ta prožnost in popolna čistota je dokazna s lepim sijajem. Sredstvo »Haarglanz« je priloženo vsaki mu zavojčku »Črne glave«, zraven pa so tudi praktična očala proti peni, da si lahko umivamo glavo z odprtimi očmi. 2

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebitine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Pečnega vajenca

pridnega, sprejemam takoj v uk z vsa oskrbo v hiši. Učna doba po dogovoru. — Alojz Noč, pek, Javornik na Gorinskem.

Kmetički deček

se odda v službo samo za hrano in obleko star 12 let, močan in zdrav. Naslov v upravnstvu »Domoljuba« štev. 12.979.

Harmonij nov z močnim glasom

za orchester nadmoščni chromatično harmoniko, poceni proda. — Anton Dornič, izdelovatelj orgel, Radovljica.

Suhe gobe

kupejo vedno in plačuje po najvišji dnevni ceni trg. firma J. Kušan, Kranj.

Plehte,

vozne in konjske, in vstopne letnine nad Fr. Stopice Ljubljana, Gospodarska cesta 1.

Pohištvo

vsakovrstno kupite poceni pri Egidiju in Karlu Erjavcu, Brod (poleg lacin. mostu) št. Vid nad Ljublj. — Izdelki najamni. Stalno na zalogi spalnice itd.

Prodaj posvetstvo

ali oddam v najem z 8—9 orali zemljišč. Gojnice št. 5, p. Smirje Sap, Dolenjsko. Poizve se tatolam.

Posojila brezobresna

za odkup dolga, nakup in zidavo podeljuje: Kreditna zadruga, Ljubljana, Polikl. pred št. 307. Sprejme zastopnike!

Šedno drevo

Napredaj ljudem večjo množino dreves vseh plemen najtolsjih preizkušenih vrst iz sedne izbire in večje število enoletnih hrustevnih divjakov. Alojz Podobnikar, drevničar, Dobrova pri Ljubljani.

Bukova drva

kupim. Kdor jih ima, ali ve manj, naj ponudi. Pečenko, Celovška cesta, Ljubljana

Klince,

zanesljivega kmetičkega fanta sprejemam na kmetijo Cerar Peter, Domžale.

Kmetički fant,

vajen konj in znan po Ljubljani, se takoj sprejme. Robernik, Vlk št. 49.

Naznanjam

slavnemu občinstvu, da se dobe pri meni vse vrste pletenine in pr. obleke, obleke in jopiče, dalje lepi plet, majice, čapice in druga, v to stroko spadajoči izdelki. Sprejemam tudi popravila. Končan Marija, pletilja, Domžale (poleg župnišča).

Posvetstvo

stanju se proda v Bodešah št. 1 po ugodni ceni Arh. Pet., Bodešice I, p. Bled.

Išče za majar,

pamet, ten, okrog 40 let star, ki se dobro zastonja na živinorejo. Več po dogovoru. Jože Primožič, Pristava pri Trzihu, p. Križe.

V učenje

sprejemam fanta pošteni staršev. Vsa oskrba pri meni. Jernej Jerničevič, Zapogo, pošta Smlednik.

Med Slovenci v Porenju. (Münster)

Ob nemškem kat. shodu v Essen, o katerem poročam na drugem mestu, so bili tudi naši slovenski izseljenci, ki živijo v Essen-Borbecku in drugih sosednih kolonijah, deležni priatečnega obiska iz domovine. V nedeljo, 4. septembra, se je zbralo v kapeli sester Salezijank, kjer se je že od nekdaj vršila slovenska božja služba, nad sto Slovencev, h katerim so prišli gg. Kalan J., dr. C. Potočnik, I. Vindihar, Gregorič J. in Premrov J., ki so se mudili v Essen radi katoliškega shoda. Najprej so bile slovenske pete litanije M. B., pri katerih so Slovenci in Slovenke prekrasno peli, vsi vzradoščeni, da zopet po dolgem času čujejo izpred oltarja slovensko besedo. Po litanijah je g. svetnik Kalan v prisrčnih besedah navduševal vernike za globoko in iskreno versko življenje, ki jih bo edino vzdrižalo in rešilo v teh razvratih naših. Prosil jih je, naj se v cerkvi pridružijo dobrim nemškim vernikom, ki jih je tudi v Essen dosti, kakor se je pokazalo prav ob kat. shodu. Po tem govoru je bil prijateljski sestanek v dvorani, ki je bila do zadnjega kotička napolnjena. Predsednik društva sv. Barbare, g. Grahl, je za uvod podpravl prišlo slov. duhovnike in svoje tovariše, ki so se zbrali v nepričakovano velikem številu, in dal besedo bogos. J. Premrovu, ki je v navdušenih besedah vzpodbujal Slovence, naj ostanejo zvesti jezik in veri svoje matere. Govorili so še vsi štirje duhovniki, med katerimi je zopet treba omeniti o. svetnika Kalana, ki se kar ni mogel ločiti od svojih starih znancev. Oglasili so se še rudarji in izražali svoje veselje nad obiskom, ter prosili, da bi za stalno prišel k njim kak slovenski duhovnik in da bi jih domovina podpirala s knjigami in časopisi. Potožili so še svoje skrbi in težave, ki jih morajo, in sicer brezposelnost in drugo. Ko smo se ob osmih razhajali, se je videlo, kako radi bi še kramljali in peli slovenske pesmi. Bil je zares lep popoldan, ki bo ostal v nepozabnem spominu vsem, ki so se ga udeležili. J. G.

Radio

Program Radio Ljubljane od 15. do 22. sept. 1932.

Vsak delavnik: 12.15 plošče; 12.45 dnevne vesti; 13.00 čas, plošče, borza; 18.00 salonski kvintet; 22.00 čas, poročila. — Četrtek, 15. sept.: 19.00 Slike iz narave. 19.30 Gospodarske krize in karteli. 20.00 Plošče. 20.30 Godba. — Petek, 16. sept.: 19.00 Problem fotoamaterske temnice. 19.30 La Travata (Dunaj). — Sobota, 17. sept.: 19.00 Gimnastične vaje. 19.30 Zabavni kotiček. 20.00 Delavska godba Zarja. 21.00 Salonski kvintet. 22.15 Salonski kvintet. — Nedelja, 18. sept.: 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10.00 Nedeljske misli. 10.30 Sadjarstvo. 11.00 Salonski kvintet. 12.00 čas, poročila, plošče. 15.15 Veseloliga: Težke ribe. 16.45 Zabavni kotiček. 17.00 Šrameci kvartet. 20.00 Pevski koncert ge. Zlate Glungjenac. 20.45 Salonski kvintet. 22.00 čas, poročila. 22.15 Tamburice s spremljevanjem kitare. — Ponedeljek, 19. sept.: 19.00 Po poljski zemlji. 19.30 Naše duhovne zajednice. 20.00 Samospevi Joketa Goštica. 20.45 Salonski kvintet. 22.15 Prenos iz kavarne Zvezda. — Torek, 20. sept.: 18.00 Otroški kotiček. 18.30 Salonski kvintet. 19.30 Solnce. 20.00 Esperanto. 20.30 Prenos iz Zagreba. — Sreda, 21. sept.: 19.00 Navetli za domači vrt. 19.30 Literarna ura. 20.00 Samospevi gđ. Verbičeve in g. Likoviča. 21.00 Salonski kvintet. 22.15 Prenos iz kavarne Zvezda.

Poizvedovanja

Ze več časa pogrešam sina Janeza (Nazeta!). Nedavno je baže hodil po okolici Sv. Križi pri Litiji, nato je pa zopet izgubil vsaka sled za njim. Fant je močne postave, star 35 let, v gornji četlisti mu manjkata dva prednja zoba in je slaboumen. Na vprašanje, odkod je doma, odgovori, da »iz Nijke«. Odgovoriti zni tudi na vprašanje, kdo je na Četku (pod Zaplasmom) župnik (gospod) in učitelj. — Po teh znakih ga lahko vsakdo spozna. Če ga bo kdo videl, naj ga pridrži pri sebi, meni pa čimprej sporo, da pridem ponj in tedaj poravnam stroške. — Anton Prince, Dolenja vas, p. Vel. Loka.

V vlak, ki vozi v Krajsko goro, je pozabil nekdo prvi zvezek knjige »Ein Volk. Najdite! naj jo blagovoli poslati na naslov inženier Capolini, Pred škofijo 1/III. Ivo. Stroški se bodo takoj povrnil.

Samo 66 Din

moški nizki čevlji iz pristinega usnja, visoki 79 Din, boks 87 Din, delavski iz kravine 79, 96 Din, posebno močni 107 Din, gorski 138 Din, dalje velika izbira vseh polčevljev, domačih, telovadnih, športnih, turistovskih, plesnih in drugih čevljev za razne prilike po čudovito nizkih cenah.

Trgovski dom STERMECKI. Cene št. 19

Zahtevajte brezplačni, bogato ilustrirani cenik!

n Shodi na Križni gori (nad Ločem) se vrše sledeče dneve: V. nedelja po Veliki noči, Binkošti, nedelja po sv. Ani, nedelja posvečenja cerkva. Zaradi slabe udeležbe pa ni shoda več na Tiho nedeljo in nedeljo po povijanju sv. križa. Vedno so na predvečer večernice s pridigo, spovedovanje, jutraj ob 6 sv. maša. Cerkovnik ima zdaj brezalkoholno gostilno za potrebe romarjev. Križna gora ima krasen razgled po Notranjski, zlasti na Cerkniško jezero in Loško dolino.

„Karitas“ — popolnoma varna

Polom raznih samopomoči je vzbudil pri ljudeh, ki ne ločijo samopomoči od pravega zavarovanja, nezaupanje do zavarovanja sploh. Krivda je v tem, ker naša ljudstva ni poučeno o pomenu pravega, solidnega zavarovanja. Se se dobijo na delu ljudje, ki so prepričani, da je »KARITAS« tudi samopomoč. Mnogo jih je še, ki ne vedo, da je »KARITAS« oddelek velike in edine slovenske zavarovalnice, Vzajemne zavarovalnice. »KARITAS« je nastala kot protitež sistemu samopomoči. Svoj začetek ima »KARITAS« v Nemčiji, kjer je po vojni propadlo nad 9 tisoč samopomoči, ki jih je delno prevzela »KARITAS«. Kmata se pojavi »KARITAS« tudi v drugih državah. Danes steje to zavarovanje že milijone članov. »KARITAS« postaja nekaj splošnega, nekaj ljudskega. Za ljudstvo je to zavarovanje velikega socialnega in vzgojnega pomena. Namenjeno je to zavarovanje zlasti manj premožnim slojem. Ugotoviti pa moramo, da se tega zavarovanja radi poslužujejo tudi premožnejši ljudje, ki se ne zavarujejo toliko iz socialne potrebe, kolikor nato, da moralno podprejo to veliko socialno ustanovo. Med svojimi zavarovalci ima »KARITAS« mnogo odličnih osebnosti, ki so s svojim prisilpom dokazale, da smatrajo »KARITAS« vredno popolnega zaupanja.

Vsi, ki ste radi propasti raznih samopomoči izgubili zaupanje tudi v pravo zavarovanje, in še posebno tisti, ki ste pri ukinjenih samopomočih kaj izgubili, vedite, da je »KARITAS« oddelek velike, 32 let stare zavarovalnice, ki goji le pravo in popolnoma varno zavarovanje.

»Ce več kdo ti je ukradel avtomobil, zakaj ga ne zahtevaš nazaj?«

»Bom še malo počakal, mogoče oni kupi novo pnevmatiko.«

V vsako hišo »Domoljuba«!

Ugoden nakup

Najboljše nogavice, rokavice, srajce, ovratnike, kravate, trikoperilo, dišeča mila in vezenine, vse potrebščine za čevljarje, šivilje in krojače, itd. itd.

po na nižji ceni dobite le pri trvdki

Josip PETELINC, Ljubljana

Sv. Petra nasip 7 (za vodo).

Seznam nedvignjenih dobitkov loterije Prosto-voljnega gasilnega društva Črna v Bohinju od dne 4. sept. 1932: 1903, 1140, 2706, 1738, 2063, 2049, 492, 1854, 775, 2494, 2194, 2797, 120, 1106, 2958, 2002, 1799, 679, 1996, 2809, 745, 2490, 3439, 101, 2621, 885, 1267, 2691, 2161, 1425, 492, 2793, 2760, 3409, 1154, 1672, 54, 563, 968, 1412, 2458, 825, 1666, 1723, 578, 1345, 798, 2583, 1923, 2603, 2403, 1062, 3301, 3142, 2763, 1827, 2802, 2976, 2551, 3396, 2042, 635, 1371, 2100, 498, 2997, 2466, 584, 1708, 3360, 497, 2472, 445. — Dobitki, ki se ne dvignejo do 15. oktobra 1932, zapadejo v korist društva.

Gospodinje!

PRI JURJU v LJUBLJANI na POGAČARJEVEM TRGU, dobite vsakovrstno blago.

PRI JURJU kupite res poceni in dobro. Oglasite se

PRI JURJU tam Vas postrežejo z dobrim blagom in res zelo poceni.

Izjava!

Kot član Stavbe hranilnice in posojilnice »Moj dom« v Ljubljani, Miklošičeva 15, se čutim dolžnega izjaviti tem potom, da mi je bilo odobreno brezobrestno posojilo v znesku 35.000 Din po že dvamesečnem čakanju in bom izrazil vsako priložnost, da bom to zadružno vsakomur najtopleje priporočal.

Jank Gabrijel, železničar.

PRI JURJU

so prijazni, tam ste kot doma

PRI JURJU

dobite vsakovrstno blago v veliki izbori. —

In kar je glavno —

PRI JURJU

V LJUBLJANI NA POGAČARJEVEM TRGU

kupite res dobro in zelo poceni

Neki skupuh se je vozil v vlaku. Ker pa je bila vožnja dosločasna, se je dal pogovoriti od sopotnika, da sta pričela kvartati. Ko sta se pripeljala do mesta, je bil sopotnik za celih stopetdeset dinarjev na dobičku. Ker se mu je pa skupuh smilil, ga je povabil, naj gre z njim na dom, kjer jima bo žena postregla z dobro šunko. Skupuh je odkimal rekoč: »Ne grem, saj mi je vendar nemogoče pojesti za stopetdeset dinarjev šunko.

Tisoči že ozdravljeni!

Zahtevajte takoj knjigo o moji novi umetnosti prehranjevanja.

Ki je že morskoga rešila. Ona more poleg vsakega načina življenja pomagati, da se bolezen hitro preneha. Nočno znojenje in kašelj prenehata, teža telesa se zviša ter po pospešeno zdravstveno boleren preneha.

Resni moške

zdravniške vede potrjujejo prednost te moje metode in jo ra ti priporočajo čim prejšnjemu. Mojim načinu prehranjevanja, tem bolje.

Popolnoma zastoj in poštnine prosto dobite mojo knjigo, iz katere lahko črpate mnogo koristnega. Ker moj založnik razpolaga

10.000 komanov brezplačno.

Pišite takoj.

Zadošča dopisnic na spodnji naslov

Zbiralnica za pošto:

GEORG FULGNER, Berlin-Neukölln,

Ringbahnstrasse 24., Abt 488.

Ker smo si

se pravočasno nabavili veliko zalogo blaga za jesen in zimo, in to po jako nizkih cenah, opozarjamo cenj. odjemalce na zelo ugoden nakup, tako na pr.: sukno za moške obleke in povrtnike, posebno velika izbira za damske plašče, vsakovrstni moderni pliši, pisani in gladki žamet, barhent, flanela, kontenina, platno za rjuhe, gradl za čimnice, zimске rjuhe, deke, odeje, razna trikotaža, pletene vestje, moderne damske čepice, nogavice itd. itd. Dalje nudimo zelo lepo narejene damske in otroške plaščke, obleke, predpasnike, moške delavne in pranje srajce, kakor tudi vse vrste damsko in moško perilo, vse lastnega izdelka. Da pri nas dobite najtrpežnejše blago, a v kljub temu najcenejše, je že širom Slovenije znano, zato kupujte vsi le pri trvdki F. L. GORIČAR, »PRI IVANKI«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

Pozor! Izrabite ugodno priliko in oglejte si pravkar došlo novo zalogo različnega manufakturnega blaga za moške obleke in suknje, za damske plašče in kostume, barhent, flanelo, odeje, garniture, vse po izredno znižanih cenah. — Se priporoča

manufakturna in modna trgovina

PRI ZVONU

IVAN STROJANŠEK

Ljubljana — Pred Skofijo št. 21

poleg magistrata

SIVILJE, NESIVILJE! Znati šivati; a ne znati skrojiti po vsakem modelu, nima pomena. Zasiguramo Vam, da boste prva šivilja v vašem kraju, samo morate se izučiti krojenja v Ljubljani v Krojni šoli Šmartinska c. 21. Začetek pouka 19. t. m. Honorar znižan. — Po naročilu izdelujemo kroje po meri

L. MIKUŽ

Ljubljana, Mesni trg 15

Na malo **Dežniki** Na veliko

Ustanovljeno 1839 Telefon 2282

SODE IN KADI

dobite vedno najceneje pri

FRAN REPIČ, sodar, LJUBLJANA Trnovo,

Gost: »Gospod krčmar, pečenke je majhen kos in pa slaba je.«

Krčmar: »No, če je slaba, potem bodite veseli, da ni velik kos.«

Seno in slamo

dobavlja po konkurenčnih cenah Gospodarska zveza, Ljubljana.

Predsednik (porotnega sodišča obtoženec, ki je bil oproščen): »Obtoženec. Pravkar ste čuli, da so vas porotniki oprostili, toda svetujem vam, da se poboljšate in tega ne storite več.«

DELO

v teh težkih časih se more se najti lažje dobiti a ustanovitvi domače pisarne. Mi damo vsakomur takoko delo, ker smo odjevalci za nje enine, dobavimo prejo in ispa... o zaslužek na pletenje, kar dokazuje mnogo ahvalnic. V slučaju, da hočete delati in zaslužiti, se obrta te po gratis prospekte na trvdki Josip Kalla, Maribor, Trubarjeva 2, oddelek 4

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

Brzojavni naslov: GOSPOBANKA

D. D. V LJUBLJANI (Miklošičeva česta 10)

Telefon št. 2057, 2470, 2979

Vloge nad Din 500.000.000

PODRUŽNICE: Bled, Novi Sad, Kranj, Sibenik, Maribor, Kočevje, Celje, Sember, Djakovo, Split.

Kapital in rezer. nad Din 16.000.000

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tu- in inozemstvu